NĂM THỨ MƯỜI SÁU – SỐ THỨ 3490
MỖI SỐ : 0$04
NGÀY THỨ HAI 5 và THỨ BA 6 NOVEMBRE 1928

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DEPOT LEGAL
INDOCHINE
Nº 9905

GIÁ MUA BÁO

	1 năm	6 tháng	3 tháng	1 tháng
Bắc-kỳ, Trung-kỳ, Ai-lao-	8$00	4$00	2$00	1$00
Nam-kỳ, Pháp-quốc và các Thuộc-địa Pháp	9.00	4.50	2.25	
Ngoại-quốc	14.00	7.00	3.50	
Các làng và các công-sở	10.00	5.00	2.50	

Bắt đầu mua báo cứ kể từ ngày 1er hoặc ngày 16 mỗi tháng.
Các ngài mua báo xin gửi trả cho tiền trước.

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
68, Rue Jules Ferry, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique :
TRUNGBACTANVAN HANOI
TÉLÉPHONE Nº 150

PUBLICITÉ
Tarifs spéciaux suivant catégories d'entreprises ou de produits.
Prix moyens, dernière page :
Une seule insertion. . . . . . 0$20 le c/m
Contrat annuel
Par centimètre et par insertion. 0$18 le c/m
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
Petites annonces classées. . . . 0$10 la ligne

Quốc-ngữ sửa lại

(Tiếp theo)

Có kẻ nói rằng: người Âu-châu sang đây đã đem cho ta một cái quả quí như chữ quốc-ngữ, giản-dị như thế, dễ học như thế, đáng lẽ ta phải coi như một cái của báu thiêng liêng, thần thánh nào ban cho mà dùng, cứ phải theo y như thế mà dùng mà kính thờ như ngày xưa ta kính-tích tự-chỉ chữ Hán vậy, mới là phải.

Chúng tôi tưởng đó là một cái thói hủ đã làm hại ta nhiều lắm rồi. Đời bây giờ ta phải biết cái nghĩa nhớ ơn người trước tức là biết thừa cái hay của người trước mà tùy nghi sửa đổi nó đi cho tiện việc, chứ đừng thờ chữ như thờ thần mà quên mất cả cách dùng chữ. Sở dĩ Hán-học kết-quả nên một dân-tộc yếng-vẹt như ta, cũng là vì người nước ta sai lầm trong sự kiêng không dám sửa đổi chữ thánh. Người Nhựt-bản cũng nguyên do học Trung quốc, chữ của họ vốn là chữ Hán, mà họ đổi hẳn cách đọc cách dùng đi, Tuy rằng chữ nghĩa của họ đọc khác viết cũng khác hẳn chữ Trung-hoa, vậy mà ai muốn khảo xét nguyên-âm nguyên-vận chữ Nho về các đời trước, Hán, Đường, Tống, thế tất phải dùng những di-chứng, những tài-liệu, duy có người Nhật giữ được lại mà thôi. Chính người Trung-hoa bây giờ cũng không mấy ai am tường cho lắm.

Vậy thời người Việt nam ta bây giờ, đối với chữ Nho là chữ mình học trước cũng đã thành biệt âm của mình, đã lẫn-lộn vào với ngôn ngữ của bản quốc đối với chữ quốc-ngữ là một cách chép tiếng ta bằng mẫu tự Tây, mà đương gần hóa ra một lối văn-tự, cũng nên cư-xử như thế. Ta nên khiến cho nó thích-hợp vào những công-dụng của ta, tùy thời mà sửa đổi nó đi cho nó tiện, cho nó đẹp. Nó có đẹp nó mới dễ thành ra một văn tự. Nếu cứ để nó líu-tíu những dấu cùng chấm, những phảy-đi và phảy-lại, những mũ-đội có gài châm, với những lưỡi-câu nằm-ngang với lưỡi-câu đề đứng, thì nó cứ vẫn là một cách đánh dấu mãi, không hơn gì lắm những cách *nháy* với *cá* của chữ-nôm ta ngày trước.

Có lẽ cách sửa đổi của chúng tôi bàn ra, chưa được hoàn-toàn giản tiện, mà chúng tôi chí-tâm để nó còn khuyết như thế, mong rằng người nọ người kia bổ-chính mỗi người một chút, cho nó thành ra của chung mà cùng dùng, kẻo cái tật người Nam-quốc chúng ta như thế. Của ông hay là của tôi nghĩ ra, bàn ra, thì không ai chịu dùng, sợ nữa bà con ta lại tranh lấy cái tiếng là kẻ sáng-tạo. Tại bản quán còn giữ hết cả những thư-từ làm chứng rằng ý-kiến sửa đổi này là ý-kiến của từng trăm nghìn người góp lại, chứ không phải ông mà cũng không phải tôi nghĩ ra đâu. Giả sử còn mấy chỗ chưa tiện, mà ai có bàn với bản-quán một cách sửa đổi lại cho thập phần tiện-lợi, thì bản quán cũng xin cứ bàn ra mà không nói ý kiến của ai hết. Bài bàn này về sau sẽ giữ làm một cái chứng rằng không có ai được nhận cái tiếng sáng tạo nên việc này. Cho đến việc hô-hào cổ-động này cũng là bản-quán thừa lời khuyên-bảo của một phái người, không có danh-vị gì trong văn chương giới, chỉ cần muốn dùng máy viết mà viết chữ quốc-ngữ; và muốn dùng hai bộ máy sắp chữ người ta bán rẻ mà in báo in sách tiếng ta.

Duy đối với quốc-dân ta, có công to nhứt là một vạn ông bà cô cậu nào trước nhứt, dùng cho lối quốc-ngữ sửa đổi này. Nghị-định quan Toàn-quyền chắc cũng không mạnh thế bằng cái dư-luận của mười nghìn người ấy. Sau này xin kê danh sách các ông đã có thư gửi lại báo-quán, tình-nguyện nhập tịch với chúng tôi để mà phò nghĩa tấn-bộ. Xin cứ thứ-tự trước sau mà đăng báo cho đến vừa đủ số một vạn người thì thôi. Về sau sẽ in thành một quyển sách vàng cho người sau biết rằng sở dĩ có lối viết rất tiện ấy mà dùng, là nhờ cái thế-lực hô-hào cổ động của một muôn người ấy:

1º Nguyênw-dinhf-Quêj, Hocç-chinhj.

2º Trüœng-væn-Chinhf, Toaf-süj Hafdông.

3º Nguyênw trung-Tri, Yên-trachç, Hafnôiç.

4º Trüœng-væn-Tuy, 93 Hangf-Đôngf, Namdinhç.

5º Trüœng-hüuw-kyf, Contrôle Financier, Hanôi.

6º Hoangf-væn-Thiênç, Contrôle Financier Hanôi.

7º Nguyênw-xuân-Phüœng, Hiêuç Dæcj-bængf Hanôi.

8º Nguyênw-Hüuw-Chung, Dactylo, Revue Financière Indochinoise.

9º Doanf-Vinh, Camionneur, Haiphong.

10º Nguyênw-væn-Nguyên, Thanh-hoaj.

Mỗi kỳ xin đăng mười tên. Phàm ai dùng lối chữ ấy mà viết thư đến bản quán để biểu đồng-tình, thì tất là bản-quán ghi tên vào tịch.

Vô-tuyến-điện

Ngày 1er Novembre 1928

Nước Pháp

Tòa nội-các với các điều luật tài chánh về các giáo hội

Các báo phần nhiều cho rằng công-kích tòa nội-các về vụ các giáo hội từ nay không nguy hiểm mấy, dù tại cuộc đại hội nghị của đảng xã-hội cấp tiến có muốn làm cho việc công-kích ấy kịch liệt hơn mọi dần. Các quan thượng-thư về đảng xã-hội cấp tiến có thể chứng minh rằng các điều luật tài chánh về các giáo hội không hại đến cái tôn chỉ ngoại tôn giáo.

Tòa nội-các đã bàn về bản dự án các điều 70 và 71 nói về các giáo hội. Trong các điều ấy có kê rõ tên các hội hành động ở ngoài địa hạt nước Pháp, và đã có đơn xin, được hưởng lợi quyền nói trong điều thứ 71, và định rằng về sau hễ có hội nào xin hưởng nữa, thì sẽ giao cho nghị-viện quyết-nghị.

Bản án văn ấy sẽ thế cho bản án văn cũ. Đến ngày thứ sáu hội-đồng các quan thượng-thư sẽ quyết-nghị

Cái vấn đề bồi thường

M. Parker Gilbert, tổng ủy-viên về cái chương-trình Dawes sẽ hội kiến với M. Poincaré về việc lập hội đồng [illegible] xong cái vấn đề bồi thường.

Nước Anh

Việc bảo cử của các xã

Kết quả cuộc bảo cử của các xã ở các tỉnh xét ra đảng bảo thủ thêm được 15 vị mới, mất đi 76 vị cũ, đảng tự do thêm lên 13 vị mới, mất đi 20 vị cũ, đảng lao động thêm lên 126 vị mới, và mất đi 19 vị cũ, đảng độc-lập thêm lên 10 vị mới, mất đi 40 vị cũ.

Nước Đức

Thợ và chủ ở miền Lai-châu

Trong nghề kim thì ở Rhénanie và Ruhr, có xảy ra việc phân tranh đến đội. 23 nghìn người mất việc làm. Quan tổng-trưởng bộ lao động nói rằng bọn đình công không được tiền phụ cấp.

Hoa-kỳ

Việc bảo cử tổng thống

M. Hoover, ứng cử tổng thống có tuyên ngôn với các báo rằng nếu đồ đảng của ông cùng bỏ vé cả, thì chắc thế nào ông cũng trúng tuyển.

Nước Thổ

Tại nghị-viện

Kemal Pasha đã khai nghị nghị-viện M. Kazim Pasha trúng cử nghị trưởng, nghị-viện ưng chuẩn một bản dự án định dùng các chữ lối la-tinh trong các sách vở của nhà nước.

Nhật-bản

Lễ đăng cực

Nhật hoàng thưởng bội tinh cho các phái viên ngoại quốc đến dự lễ đăng cực. Quan đại sứ nước Pháp là M. de Billy được thưởng bội-tinh *Grand Cordon de Soleil Levant*. Có một cái chuyến xe hỏa riêng để chở phái viên ngoại quốc đến Đông-kinh.

Nước Afganistan

Nghề hàng không

Ở Kaboul có tin rằng, chánh phủ nước Afganistan rất lưu tâm về sự mở mang nghề hàng không, và định mua tám chiếc tàu bay.

A R I P.

Việc Trung-hoa

Ngày 29 Octobre 1928

Tưởng-giới-Thạch hoãn việc đi tuần duyệt

Tưởng-giới-Thạch vì công-vụ phồn phiền, nên đã hoãn việc đi tuần-duyệt các quân đội ở các nơi, bao giờ đi sẽ định sau.

Nước Nhật yêu cầu Phụng-thiên ba điều

Nước Nhật yêu cầu Phụng-thiên ba điều sau này: 1er Hoàn thành năm đường, trước hết thông đường Cát-Ser Nước Nhật triệt bỏ quyền lĩnh sự tài phán, để thực hành việc người hai nước Trung Nhật ở lẫn lộn với nhau. Nghe đâu Trương-học-Lương đã bằng lòng điều thứ ba.

Bộ ngoại giao Nam-kinh phản đối việc nước Mỹ đem tư bản đến Đông-tam-tỉnh

Quan ngoại giao tổng-trưởng là Vương-chính Đình có nói chuyện rằng: tin đồn nước Mỹ sẽ cho Đông-phương thực nghiệp công-ty của Nhật bản vay 1190 vạn dollars để dùng về việc mở mang các sự nghiệp ở Mãn-châu, nếu tin đó là thực thì chính-phủ Trung-hoa sẽ cho nước Mỹ làm như thế là trái với lời tuyên ngôn về cái chính sách đối với Trung hoa ngày trước. Vương đã điện cho viên công sứ Trung hoa ở Washington nói cho chính-phủ Mỹ biết cái ý ấy, vì Mãn-châu là một bộ phận lĩnh thổ của Trung quốc, không thể để cho người ngoài được tự do đem tư bản đến. *(Dịch báo Tàu)*

Ngày 3 Novembre 1928

Nhật-bản với việc Tế-nam

Đông kinh. — Các nơi về binh-gia có nói nước Nhật không cần thúc giục giải quyết việc Tế-nam.

việc đề chế ở Thiên-tân

Đông-kinh. — Mấy nhà phiến loạn đã cổ động việc đề chế Nhật-bản ở Thiên-tân, không nghĩ đến sự ích lợi về đường thương-mại. Một trăm cửa hàng phải đóng cửa,

Nhật-bản với việc thuế muối

Đông kinh. — Nhật-bản định phản đối kịch liệt bản giao ước của nước Pháp, nước Anh, và Trung-hoa về việc thuế muối. Nước Nhật cho rằng trong giao ước ấy không nghĩ đến sự ích lợi của Nhật-bản, và các đại-biểu bốn cường-quốc cần phải thương nghị lại với nhau.

Chánh-phủ Nam-kinh

Bắc kinh. — Trương-Kế được Nam kinh cử làm làm chủ tịch hội-đồng chính-trị đã sung chức.

Bệnh dịch hạch ở Mãn-châu

Cáp-nhĩ-tân. — Dịch hạch ở Mãn-châu đã yên lặn.

A R I.P.

Bách-tử kim-đan

(百子金丹)

XLIX

Thưởng để khuyên người thiện, hình để răn kẻ ác

(Linh-bích-tử)

Ôi, thưởng là cốt để khuyên người thiện, danh là cốt để ứng người hiền, giả sử những kẻ chẳng hiền trong công mà được thưởng thì còn lấy gì mà khuyên người thiện trong thiên-hạ ru! Phép đặt cấm về làm càn, hình để răn kẻ làm ác, giả sử những người có lòng trung-thành mà mắc tội, những người có lòng chính-trực mà bị hình thì còn lấy gì mà răn kẻ ác trong thiên-hạ ru!

Bởi thế cho nên vua Hán ghét Ung-xỉ, mà Trương-lương bảo là đáng phong; vua Tùy yêu Thiều-sư, mà Bá-tị bảo là đáng phạt. Bởi có sao? Bởi người có công mà bị hại thì thật là một sự chẳng lành; kẻ không đức mà được thân thì tức là mình tự gây lấy cái vạ tàng loạn vậy.

Thưởng phạt cốt phải có lòng thành

(Khương-tử)

Vua Văn-vương hỏi Thái-công rằng:

— Thưởng là cốt để khuyên người, mà phạt là cốt để răn người. Ta muốn thưởng một người để khuyên trăm người, phạt một người để răn trăm người thì làm thế nào?

Thái-công nói:

— Phàm thưởng người nào thì cần phải có lòng tin đúng, phạt người nào thì cần phải có lòng quyết đoán. Thưởng phạt tất là những điều tai mắt mình có thể trông nghe được thì những điều tai không kịp nghe, mắt không kịp trông, mà người ta đều phải âm-hóa vậy. Ôi, cái lòng thành của người ta có thể cảm-động đến trời đất được, có thể giao thông với quỉ thần được, huống chi người ta ru!

Ông vua phải răn sự hiếu sát

(Lão-tử)

Dân không sợ chết, có sao lại lấy sự chết mà dọa dân. Giả-sử dân thường sợ chết, mà thấy có làm sự gì lạ, ta lại đem giết đi, thì thật xâm-phạm đến cái quyền tư-sát của ông trời vậy. Thế gọi là thay người thợ mộc mà đẽo cây gỗ. Ôi, thay người thợ mộc mà đẽo cây gỗ thì ít khi không phải đứt tay vậy. Cũng vì như thay cái quyền tư-sát của trời mà giết người thì ít khi không phải hại đến thân, há chẳng đáng sợ lắm ru!

Nghĩa hình nghĩa sát

(Tuân-tử)

Đức Khổng-tử làm quan tư-khấu (quan giữ việc hình ngục) nước Lỗ, có nhà hai cha con đi kiện nhau. Đức Khổng-tử bắt giam ba tháng mà không phân xử cái tội bất hiếu của người con. Đến khi người cha xin thôi thì đức Khổng-tử lại bỏ đi không xét nữa. Họ Quí-tôn nghe câu chuyện ấy, không bằng lòng mà bảo rằng:

— Ông lão ấy nói dối ta. Khi trước bảo ta rằng: « Trị nước tất phải dạy dân lấy điều hiếu » nay nhân việc này, giết một người để răn bao nhiêu người bất hiếu thì lại bỏ đi không xét nữa, là nghĩa làm sao?

Ông Nhiễm-tử đem lời nói của họ Quí-tôn thuật lại cho đức Khổng-tử nghe. Đức Khổng-tử than rằng:

— Than ôi! Người trên có lỗi mà giết người dưới thì sao cho phải. Người trên không dạy dân, để cho dân cha con kiện nhau rồi lại trị tội, thế là giết kẻ vô tội vậy. Ô, ba quân thua trận, cũng không nên chém; việc hình ngục không sửa, cũng không nên giết, là vì cớ tội không ở dân vậy. Ra lệnh thì khinh thường, mà trị tội thì nghiêm khắc, thế gọi là tàn tặc; sinh vật có hạn, mà thu liễm vô thời, thế gọi là bạo ngược; không biết dạy dân mà chỉ khảo-trách về sự thành-công, thế gọi là ngược ngạo. Giữ được không có ba điều ấy, rồi sau mới nên dùng hình. Kinh Thư có câu rằng: « Nghĩa hình nghĩa sát, vật dung dĩ tức. Dư duy viết vị hữu thuận sự » là nói làm người trên trước hết phải dạy dân vậy. Tiên-vương thuở xưa tất phải lấy mình dạy dân. Khi đã lấy mình dạy dân rồi, mà còn có những đứa gian-tà không chịu tuân lời giáo-[illegible] đến hình-pháp thì dân tự biết tội mình vậy.

Ông vua không nên chuyên cậy ở sự uy nghiêm

(Lã-tử)

Người nước Tống có người cần đi lấy đường, mà con ngựa không chịu tiến, liền giết chết mà ném xuống sông Kê-thủy; khi dùng con ngựa khác, con ngựa cũng không chịu tiến, người ấy lại đem giết chết đi mà ném xuống sông Kê-thủy. Như thế ba lần dẫu tay Tạo-phụ (một người giỏi dong ngựa thửa xưa) mà dùng cách uy-nghiêm để trừng-trị con ngựa, cũng chẳng qua đến thế mà thôi. Nhưng không biết cái phép dong ngựa của Tạo-phụ, mà chỉ bắt chước những sự uy nghiêm của Tạo-phụ thì không ích gì cho cái đạo dong ngựa vậy.

Ông vua không hiền cũng giống như thế. Không biết phép trị dân, mà chỉ chuyên cậy ở sự uy-nghiêm thì uy-nghiêm càng dữ dội bao nhiêu, dân càng không phục bấy nhiêu. Những ông vua mất nước, phần nhiều hay dùng sự uy nghiêm mà hà hiếp dân. Bởi thế cho nên sự uy nghiêm không nên không có mà thật không nên chuyên cậy ở sự uy nghiêm vậy.

Thí dụ như muối đối với các vị. Phàm dùng muối tất có hòa lẫn với một vị nào. Nếu hòa không vừa phải thì mặn quá mà không ăn được. Sự uy-nghiêm cũng thế, cũng tất phải hòa lẫn với một thứ gì, mới có thể thi-hành được.

Thế thì hòa lẫn với thứ gì, tất phải hòa lẫn với cái lòng ái-lợi (nghĩa là cái lòng yêu dân mà làm ích lợi cho dân). Có cái lòng ái lợi thì sự uy-nghiêm mới có thể thi-hành được. Nếu chuyên dùng sự uy-nghiêm thì tất mất hết cái lòng ái-lợi. Đã mất hết cái lòng ái-lợi, mà chuyên cậy ở sự uy-nghiêm thì giữ sao cho khỏi tai vạ đến thân ru!

Cho hay Tạo-phụ dong ngựa không cốt chỉ dùng sự uy-nghiêm để trừng trị con ngựa mà thôi, cốt phải biết cái phép dong ngựa cho hợp đạo, cũng vì như ông vua hiền trị dân, không nên chuyên cậy ở sự uy-nghiêm, mà cốt phải có lòng yêu dân và nghĩ cách làm ích lợi cho dân vậy.

(Còn nữa) **Nguyễn-đỗ-Mục**

CUỘC ĐỐ

Ai chịu khó đọc luôn mục này, trong hai tháng có thể dự một cuộc thi rất hay, có thưởng to.

Và Bản-quán lại muốn tuyển mấy người đánh máy chữ, để chép lại những sách in rồi ra lối quốc-ngữ mới này.

Ai thâtç nhiêtç-thanhf vêf viêcç süaz-dôiz nayf thif hayw nên nhâpç-tichç vœij chungj tôi. Yâuf chôw râtj thân chungj tôi cungw không naif-epj ai caz.

Tin Saigon

Ngày lễ độ vong

Ngày 2 Novembre, quan Thống-đốc Blanchard de la Brosse sau khi dự lễ tại nhà thờ đạo cũ và nhà thờ đạo mới, cùng với ông hội-trưởng hội các cựu chiến binh và các quan chức có đi viếng các đài kỷ niệm những người Pháp mất tại Nam-kỳ và trong khi chiến tranh. Sau ngài có đến đền kỷ niệm Annam.

Tin Pnom-Penh

Khánh thành cầu Monivong

Hồi 8 giờ rưỡi ngày 31 octobre, quan Khâm-sứ và Monivong quốc-vương đã làm lễ khánh thành cái cầu lớn qua Bassac, do nhà Levallois Perret làm; có đông người đến xem lắm. Cầu ấy sẽ đặt tên là cầu Monivong, chính Monivong quốc-vương ngự cắt cái dây buộc ngang cầu, rồi cùng quan Khâm-sứ và đông các người tùy tụng đi qua cầu.

Khi dự tiệc trà Cao-mên quốc-vương có trao đệ tam đẳng Cao-mên bội-tinh cho M. Reich là kỹ-sư và có gắn bội-tinh cho một người cai bản xứ.

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ	24 độ
15 giờ	25 độ

Giá thóc gạo:

Gạo hạng nhất, một tạ	10 00
nhì,	9 60
ba,	8 50
Thóc hạng nhất,	5 70
Bắp ngô	5 60

Giá bạc. — Kể từ ngày 5 Novembre 1928, giá bạc ở kho Nhà nước định à 12 f. 65.

Thời giá quốc trái:

Ngày 23 Octobre 1928

5 %	hoàn dần		77 40
3 1/2 %	hoàn dần		96 f 95
4 %	vĩnh viễn	1917	79 40
6 %	»	1920	104 f. 00
5 %	hoàn dần	1920	110 f. 30
4 %		1925	118 .75

Ngày 3 Novembre 1928

5 %	vĩnh-viễn	65 f. 15
5 %	1915-1916	92 40

Tin tàu. — Tàu *Claude Chappe* mang thư sang Pháp, đến ngày thứ năm 8 Novembre hồi 7 giờ sáng ở Haiphong sẽ chạy đi Tourane, Quinhon và Saigon. Đến Saigon sẽ chuyển sang tàu *Général Metzinger* chừng ngày 13 Novembre 1928 thì khởi hành.

Các thư từ gửi sang Pháp ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyến xe-lửa 20 giờ 4 phút tối thứ tư 7 Novembre 1928.

Tin đường sá. — Quan Khâm-sứ Trung-kỳ báo cho rằng đường thuộc-địa số 1 từ Phan-thiết đến Nam-kỳ, có mười ba cái cầu bằng xi măng cốt sắt, dài từ 6 đến 45 *mètres* mới làm xong đã cho công-chúng đi lại rồi.

-- Sở hỏa-xa báo cho rằng: đường Na-chăm *kilomètre* 150+790 đã đi lại như thường rồi.

Bà Toàn-quyền đã ra Bắc. — Bà Toàn-quyền Robin nghỉ mát ở trong Dalat từ cữ trước, thì ngày 4 Novembre vừa rồi, đã đi tàu *Claude Chappe* ra tới Haiphong. Có quan Toàn-quyền xuống đón tại bến tàu.

Quan Thống-soái ra Bắc. -- Quan Thống-soái Aubert và thanh-tra các đồn binh trong Nam-kỳ, đã đáp tàu *Claude Chappe* trở ra Bắc tới Haiphong ngày 4 Novembre. Có quí phu-nhân và lệnh ái ở Pháp sang cùng đi chuyến tàu ấy.

Lá cờ của đạo lính khố xanh. — Ngày mai quan Thống-sứ sẽ giao lá cờ mới có chỉ-dụ cấp cho đạo lính khố xanh ở Bắc-kỳ.

Tòa án Trừng-trị. — Sáng hôm nay tòa án Trừng-trị xử những việc sau này:

Dọa đánh chết người — Vì thành phố Hanoi giảm số xe kéo xuống thì các chủ xe tăng giá cho thuê lên, nên bọn phu xe ở hàng Đậu và Sinh-từ bàn với nhau đình công, để bắt các chủ xe đừng tăng giá lên nữa. Ngày 22 tháng 10 tây trước Vũ-văn-Chuẩn thuộc về bọn phu xe Sinh-từ thấy mấy người cu ly ở hàng Đậu không giữ lời ước mới dậm dọa bảo rằng hễ không thấy đình công thì rủ nhau đánh chết, tòa phạt Vũ-văn-Chuẩn 6 ngày tù.

Ăn cắp ở ga xe hỏa. — Nguyễn-văn-Bi không làm nghề nghiệp gì, ăn cắp một tấm vải của một người hành khách tên là Nguyễn-thị-Hai ở ga xe hỏa phải tòa phạt 4 tháng tù.

Nhân ngãi bất lương. — Ngày tháng tây trước một người là Vũ-v-Túc là thợ làm ở nhà máy điện trong khi đương ngủ ở nhà, Trần-thị-Thường là nhân ngãi đến lấy túi hồ mất cái ví trong đựng các giấy má và 9 p. 00. Mãi hôm sau Trần-thị-Thường mới chịu trả ví và giấy má, còn tiền thì bảo tiêu mất rồi. Tòa có trát đòi, nhưng vì Thị ấy không đến, nên kết án phạt vắng mặt hai tháng tù án treo.

Ăn cắp nhẫn của chủ — Vũ-văn-Khoa và Ngô-văn-Thai tù bởi bị thưa ăn cắp của chủ là M. Chaolen, được tha trắng án vì xét không đủ chứng

Phu xe ăn cắp của nhà thổ. — Đêm hôm 22 tháng 10 tây, Bùi-văn-Tiến là phu xe đến nhà thanh lâu do Ng-thị-Bồ đứng chủ, định chơi bời với nhân ngãi là Thị Tý. Nhưng vì nhân ngãi đi chơi với khách, tên ấy nói với chủ thanh-lâu, lên gác ngủ để đợi rồi đến đêm ăn cắp hòm quần áo của nhân-ngãi và của bạn nhân-ngãi là Thị-Năm rồi lẩn đi mất. Tòa phạt Bùi-văn-Tiến năm tháng tù.

Quan nguyên Đốc-lý Dupuy. — Quan nguyên Đốc-lý Hanoi là M. Dupuy vừa ở Pháp sang chuyến tàu ngày chủ nhật chưa biết rằng quan trên sẽ bổ ông đi tỉnh nào.

Học sinh ta tại Pháp. — Bản quán được tin rằng cậu Nguyễn-hữu-Hội là lệnh lang cụ Thượng Tây-đình vừa đỗ tú tài Tây, ban triết-học tại Paris.

Bản quán có lời mừng cậu Nguyễn-hữu-Hội.

Một xâu đà. -- Lúc 3 giờ chiều hôm thứ bảy 3 Novembre sở mật-thám đến bắt một đám sóc đĩa ở con đường 88 số 21. Khi đến nơi nhiều con bạc và chủ gá chạy trốn, chỉ bắt được có 18 người, trong số ấy có một người mật thám và mấy người đàn bà Annam cùng một người đàn bà Tây-đen. Bấy nhiêu người đều bị trói giải đến sở mật thám xét hỏi, sáng hôm nay đã giải cả sang tòa án.

Thi thư-ký ngạch các tòa sứ — Danh sách các thí sinh trúng tuyển kỳ thi thư ký tập sự ngạch các tòa sứ đăng thứ tự trên dưới như sau này:

MM. Đặng-trần-Liên, Lý-nguyên-Bích, Nguyễn-hữu-Đạo, Phạm-văn-Sửu, Nguyễn-tử-Du, Đỗ-kế-Tuân, Đặng-trần-Hà, Đặng-vũ-Kha, Trần-văn-Đô, Auguste Nguyễn-Khanh, Nguyễn-khắc-Toàn, Nguyễn-mạnh-Chương, Dương-đức-Viên, Trần-tấn-Nghĩa, Vũ-văn-Kha, Nguyễn-văn-Ngọ, Trần-văn-Thụy, Trần-công-Tuất, Lê-thuần-Hậu, Vũ-huy-Trung, Phạm-đắc-Quang, Đào-hữu-Ân, Nguyễn-khánh-Hưng, Lê-khánh-Phố.

Thi bằng sư-phạm. — Đến ngày 7 janvier 1929 sẽ mở kỳ thi bằng sư-phạm bậc sơ học cho các viên giáo-học thí sai tập sự.

Thi ở những nơi nào sẽ định sau.

Các đơn xin ứng thí gửi đến Nha học-chính Bắc-kỳ hạn đến ngày 7 décembre 1928 là cùng.

Ngạch học chính. — Mme Ng-t-Khang, giáo học thí sai hạng sáu ở Hải-dương, được thêm hạn nghỉ 23 ngày.

Mme Phạm-thị Quế, giáo học thí sai hạng [illegible] ở Ninh-giang (Nam-[illegible]) [illegible] nghỉ một [illegible].

Ngạch tòa sứ --- M. Nguyễn-kim-Phan và Trần-trọng-Đạt, thư ký tập sự, niên bổng 350 đồng tại sở Thanh-tra lao động, nay bổ vào sở kiểm-soát di dân ở Haiphong.

Con nhà ai? - Có một đứa bé con gái, tên Thị-Mỹ, 11 tuổi, nói là con M. Ky, ở làng Khúc-lạc ở đường Bờ sông, có người đưa đến sở cẩm, thì sở cẩm đã giao xuống sở Bảo-cô. Vậy ai có con, đến mà nhận.

Lại vứt xác -- Sáng nay, người ta thấy một cái xác đứa bé con gái, không biết là con cái nhà ai, vứt ở ngõ Thanh hà, đã đem vào nhà xác.

Kẻ cắp đàn bà - Thứ bảy mới rồi, lúc 4 giờ rưỡi chiều một người đàn bà tên là Đặng-thị-dung ở phố Lò-sũ số 38 vào chợ Đồng-xuân mua được hai tấm vải nâu đáng giá 1 p. 80, vừa giả tiền xong, thì có một đứa ăn cắp đàn bà giật ngay 2 tấm vải ấy chạy, thị Dung kêu lên thì có một người mật-thám tóm lấy đứa kẻ cắp, tay nó còn đang cầm hai tấm vải, nó khai tên là Nguyễn-thị-Hai 18 tuổi, đã phải án hai lần về tội ăn cắp.

Kẻ cắp như rươi. — Trưa hôm qua một người nhà quê tên là Nguyễn-văn-Dương quán làng Bạch-sam (Hà-nam) ra Hanoi, khi đi qua phố hàng Đường có mấy đứa kẻ cắp theo móc túi lấy mất một cái ví. Người ấy đuổi theo và kêu lên. Một người mật-thám đi xe đạp đuổi bắt được một đứa kẻ cắp, nhưng vì nó đã trao cho đứa khác tẩu thoát rồi. Đứa kẻ cắp khai tên là Lê-v-Sùng 20 tuổi quán làng Thịnh-Đức, huyện Phú-xuyên tỉnh Hà-đông, nhà ở phố Lương sử Hanoi.

NHÀ THƯƠNG VÀ NHÀ HỘ SINH

ĐƯỢC NHƯ Ở NHÀ

Phòng khám bệnh

QUAN ĐỐC-TỜ BLOT

65, phố Tràng-thi và 78, phố Thợ nhuộm
Giây nói số 449, Hanoi

Ở Bắc-kỳ mới có nhà này là một. Bệnh nhân, muốn chữa bệnh gì cũng được, muốn cần phải mổ-xẻ cũng được chắc chắn, muốn đỡ đẻ được cẩn thận từ tế hay là chữa các bệnh về phụ-nhân như hiếm đẻ) hài-nhi cũng được.

Tài năng của quan Đốc-tờ Blot là thầy thuốc đã kinh-nghiệm lâu năm, lại là tay chuyên-môn khoa-cứu.

Có buồng riêng từ tế để chữa bệnh, buồng có đủ cả máy đèn máy nước. Tiền thuốc và tiền thầy thuốc không phải trả vì đã tính cả vào tiền chữa bệnh và buồng rồi. Có 3 hạng Trả tiền từng ngày, hay là trả tiền chữa khoán cũng được.

Người nhà đến thăm lúc nào cũng được.

Hàng ngày quan Đốc-tờ đến thăm bệnh-nhân luôn luôn.

Lúc nào cũng có bà đỡ tốt-nghiệp có mặt ở đấy luôn.

Khám bệnh hàng ngày từ 8 giờ đến 11 giờ và từ 15 giờ đến 17 giờ — Ai muốn mời đến nhà thăm bệnh cũng được xem xét cẩn-thận.

Muốn hỏi han điều gì, xin cứ mời đến tận [illegible]

PHÒNG GIẤY ÔNG JEAN ACKEIN

Luật-khoa Tiến-sĩ Quản-Lý văn khế tại Hanoi 22 phố Jean Soler (Hàng Bông thợ nhuộm).

Sẽ bán đấu giá

Ngày thứ năm 20 novembre, 10 giờ sáng, tại Hanoi ở phòng giấy và do ông ACKEIN quản-lý văn khế.

Cái nhà ở Hanoi phố Hàng Bồ, số 44 bis

Đất diện tích 353 thước vuông tây.

Đặt giá...25.000$00

Muốn hỏi các thể-lệ thì lại phòng giấy ông ACKEIN.

7.582

Hội-chợ Hanoi

Kính cáo rằng các gian hàng cho thuê chóng hết lắm.

Các xứ Đông-dương phần nhiều có thuê cả.

Trung-hoa Nhật-bản, Nam dương quần-đảo và các nơi lân cận xứ Viễn đông đều dự cuộc Hội chợ này cả. Nay chỉ còn thừa vài gian mà thôi. Vậy quý-khách nên mau mau mà thuê.

TRUNG • BẮC HỌC • HIỆU

22, RUE LAMBLOT (PHỐ NHÀ THỜ) MÁY NÓI SỐ 150

Có các lớp từ Đồng ấu (cours Enfantin) đến Cao-đẳng (cours Supérieur).

Ngày giờ học và chương-trình theo y như các trường công. Buổi tối bao giờ cũng có lớp chuyên dạy chữ Pháp cho các học-trò thi vào làm các công sở hay vào học các trường Cao-đẳng tiểu học nhà nước.

Ngài ho dư?

Vậy nên lập-tức đến hiệu **Bào-chế CHASSAGNE**

Số 59, phố Paul Bert, Hanoi

sẵn có thứ thuốc chữa khỏi tức khắc bệnh ho, ho gió, ho lao, vân vân, của ngài.

Nên xem lời cáo-bạch của bản-hiệu ở trang thứ tư, nói về thuốc **SIROP NOPAL**

CẦN NGƯỜI LÀM VIỆC GIỎI:

Opérateurs -- Aide-Géomètres hay là *Agents-techniques* để dùng đi đo đất hay làm ở nhà giấy. Phải là tay chuyên-môn, có văn-bằng và chứng chỉ tốt. Những hạng tầm thường thì đừng đến hỏi, vô-ích.

Bons-dessinateurs cũng phải là tay chuyên-môn về nghề vẽ công việc sở *Cadastre*; calculs et reports; tenue Registres et Matrices, v. v.

Những hạng tầm thường thì đừng đến hỏi, vô-ích.

Viết thư và đính theo chứng-chỉ làm bằng cho: M H G. *Wolsthenrich*, Ingénieur-Géomètre-Civil, D. d. G^t^, n° 40, Boulevard Henri Rivière, Haiphong.

7.583

CÔNG-TY ALFRED & CIE

60, Bd Gambetta (đường hàng Cỏ)
HANOI

Chủ-nhiệm những nhà chớp bóng:

Hanoi: Cinéma Pathé (Bờ-hồ)
Cinéma Tonkinois (Hàng quạt)
Haiphong: Cinéma Gaumont

Cho thuê -- Mua -- Và bán các thứ máy chớp bóng và các phim ảnh

Bán các khí-cụ thuộc về nghề chớp bóng
Xưởng riêng để chữa

Tổ-chức hộ những nhà chớp bóng các tỉnh. Ai muốn biết thì công-ty tính hộ xem mất bao nhiêu vốn.

Giá thật rẻ không đâu rẻ hơn

Điện-thoại: để giữ chỗ tại
Cinéma Pathé số 543
Nhà giấy: 546

KHẨN TRỌNG. -- công-ty Alfred et Cie không phải là cùng một hiệu với [illegible]

BÁN RẺ:

Một cái quạt điện;

Một cái máy điện dynamo 12 volts 10 ampères;

Một cái máy điện cho [illegible] (démarreur) 6 volts.

Hỏi tại nhà in Trung-Bắc
[illegible] *63, phố hàng Bông*

BỒ-GIÁ VIÊN TẠI TÒA-ÁN SƠ-CẤP HANOI

Tự ý phát mại

BÁN ĐẤU GIÁ

Đến ngày thứ tư 7 Novembre 1928, hồi 8 giờ sáng tại khu đất nhà máy sợi cũ.

LỐI ĐI VÀO ĐƯỜNG HÀNG KHOAI HANOI

Sẽ bán đấu giá những thứ kể sau này: Gỗ lạp và gỗ thông loại ra. Những vì nhà bằng lim và gỗ thông Các thứ khuôn cửa và đồ làm thợ mộc. Củi đun, Kính làm cửa. Gạch xây. Gạch lát, Bát-tràng và Sơn tây. Đá để đục chạm. Ngói-chắn xong xây.

Sắt nẹp tráng kẽm. Máng, ống máng và kẽm lá. Tôn lợp nhà. Cổ ngựa và ống gang. Ống chì.

Sắt rộng cả cánh. Một lô sắt cây I. A. O dài vắn các hạng. Xe máy mô-tô.

Cũng ngày hôm ấy lại có bán một lô toàn đá để đục chạm, để tại phố Féliex Faure, cạnh phố Maréchal Joffre, công chúng có thể đến xem được.

Bán tiền ngay, người mua phải chịu thêm 10 phân phí tổn.

Bồ giá viên
FLEURY

Ngày nào công chúng cũng có thể đến xem các lô bán tại nhà máy sợi cũ.

Khi bán thì các lô sẽ có đánh số rõ-ràng, và sổ-mục phân miêng.

Ước chừng có độ 300 thước đáng gỗ các hạng, kính làm cửa độ 400 thước vuông và 150.000 k. sắt vụn. 7581.

Đã in xong lịch sang năm rồi. — Xin kính-cáo để các nhà đại công-thương cùng các tư gia gần xa biết rằng lịch sang năm của bản-quán đã in xong, vậy các ngài muốn mua buôn hay muốn đặt cho hiệu các ngài thì xin kịp đến bản-quán mà chọn trước lấy các kiểu vẽ đẹp, nếu chậm thì người ta chọn hết mất.

Sau đây bản-quán in thử ngày mồng một Tết ta sang năm ra làm mẫu để các ngài xét thì đủ biết lịch của bản-quán rõ ràng tiện lợi hơn các thứ lịch khác là thế nào:

FÉVRIER
陽二月 **10** 初十日
DIMANCHE
Ste Scolastique
Fête du nouvel an annam.
1er jour du 1er mois de Kỷ Tị

正月小
Kiến Bính dần — Sóc Bính-tuất
初壹
Ngày Bính tuất
Hành Thổ — Sao Tinh — Trực Thành
Kị Tu chủ — [illegible] — Bình-thời — [illegible]
Ngột khuyển
TIẾT NGUYÊN-ĐÁN
Hỷ thần và Tài thần đều ở phương Tây Nam, Quí-thần ở Tây Bắc Xuất hành nên đi giờ cuối giờ Tí đầu giờ Sửu mà đi đến phương Tây Bắc thì tốt lắm. Hay đi vào giờ Mão cũng tốt.

Giá lịch của bản-quán bán như sau này:

Từ 100 trở lên. . .	0$35 một
Từ 50 đến 99 . .	0 40 »
Từ 1 đến 49 . .	0 45 »
Tiền cước 1 quyển .	0 25 »
» 2 quyển .	0 40 »

Các ngài ở xa, muốn mua lẻ tưởng nên rủ nhau mua chung cho nhẹ tiền cước thì hơn.

Ai muốn hỏi gì, xin cứ viết thư về cho ông Quản-lý nhà in bản-quán như sau này:

M. BÙI-XUÂN-THÀNH
61-63, Rue du Coton, Hanoi.

PHIM ẢNH ĐẠI ĐẶC-BIỆT!!

chiếu hôm thứ sáu 26 octobre 1928

Hội INDOCHINE FILMS & CINÉMAS có mời các nhà báo Tây Nam dự cuộc chiếu phim «CHARLOT ĐÓNG TRÒ XIẾC» tại rạp Cinéma Palace.

Phim ảnh này rất vui cười suốt trò, bắt đầu chiếu cho khách xem từ thứ tư 31 Octobre đến thứ ba 6 Novembre 1928.

Mỗi ngày 2 buổi chiếu -- ban ngày từ 5 giờ rưỡi -- tối từ 9 giờ đêm.

CÁC NHÀ DÙNG ĐỒ ẢNH NÊN BIẾT

Vì hiệu bào chế Montès, 54 phố Paul Bert, Hanoi mua nhiều, và mua được rẻ, nên hiệu ấy lại có thể bán được các chất Hyposulfite de Soude, Bisulfite de Soude, Sulfite de Soude, Hydroquinone, và tất cả các thứ dùng vào nghề ảnh, theo giá rất rẻ.

Viết thư mà hỏi giá

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Sổ sinh tử giá thú. — Trong tháng octobre vừa qua, sổ sinh, tử, giá thú trong thành-phố như sau này:

Người Âu: 3 sinh, 4 tử, 2 giá-thú.
Người Á: 353 sinh, 199 tử.

Xe lửa trượt bánh. -- Chuyến xe lửa chở hàng ở Gia-lâm xuống chiều thứ sáu vừa rồi, khi tới Hải-dương thì trượt bánh, thành thử xe chậm đến hơn hai giờ đồng hồ. Sáng thứ bảy, xe đã đi lại được như thường.

Phường ăn cắp. -- Ng-văn-Sơn và Ng-văn-Minh, can tội ăn cắp một cái ví có đựng 45 đồng bạc, của một người Tây ở sở Thương-chính, rồi trốn đi mất. Vậy đương bị truy nã.

Nguyễn-văn-Tốn cai đồn-điền và Ng-thị-Huệ bán gạo, ở phố Khách, can tội ăn cắp 46 bị thóc, giá đáng 162 đồng, của một người chủ đồn điền. Vậy đã bị tống giam để xét.

HÀ-ĐÔNG

Ai-tín. — Bản-quán tiếp được tin buồn rằng: Cụ thứ-thất cụ Lễ-bộ Thượng-thư Hoàng-[illegible] là thứ mẫu cụ nguyên Lạng-sơn án sát Hoàng đại-nhân, là thứ tổ-mẫu ông Phó-bảng Hoàng-tăng-Bí bản-quán biên tập; mới tạ thế ngày 20 tháng chín ta tại quí xã làng Đông-ngạc (Hà-đông) hưởng thọ 87 tuổi. Đã làm lễ cất đám ngày 23 ta vừa rồi, an-táng tại cánh đồng làng ấy.

Bản-quán xin có lời kính viếng và chia buồn cùng ông Bảng Hoàng và quí-quyến.

VIỆC TRUNG-KỲ

HUẾ

Ngày lễ độ vong. -- Sáng ngày 2 novembre, quan Khâm-sứ, quan Phụ-chánh thân-thần quan Chưởng-binh và quan Công-sứ Thừa-thiên có đến đài kỷ-niệm các chiến sĩ trận-vong và đến viếng các nghĩa địa, các mộ người Pháp mệnh một ở đây.

Trò chơi nhiều quá. — Ở Huế lâu nay có lắm trò chơi, nào là phường cải lương, rồi lại phường xiếc, chẳng những là nơi thành phố có trò chơi đã đành, thậm chí ở các chợ gần thành phố đều có nơi ra trường hát nhiều lắm. Trò chơi quá nhiều mà công nghệ không phát đạt. Khá lo thay.

Nhảy xuống sông mà thoát nạn. — Cái tội nào dụ vợ người ta thì nếu đã phạm tới chắc là đã mắc phải lưới trời rồi, dù có trốn đi đường nào cũng không thoát khỏi tội, huống chi là nhảy xuống sông, thế mà có kẻ đã phạm tội ấy rồi thì lại nhảy xuống sông mà thoát nạn.

Chuyện này đã xảy ra ngày đêm 25 tháng octobre tại bến Gia-hội làm cho náo-động cả thành phố, số là đêm ấy khi rạp hát đã bãi rồi, có một cặp trai gái, thuê đò tại bến Gia-hội mà cùng nhau trò chuyện: Khi vào đò được một hồi thì có một người đàn ông đi chiếc [illegible] nhỏ đến nơi, rồi nhảy vào đò ấy mà bắt hai đứa gian phu dâm phụ là vợ người này đi [illegible] trai, bắt được quả tang thì tên gian phu sợ quá mới nhảy thòm xuống sông cho thoát nạn.

Khi ấy đêm đã khuya rồi, song giữa thành phố khi nào cũng đông người cho nên nghe la thì đã xúm đến kể đến người được, tìm kiếm một hồi thì đã tìm được tên dâm-nhân thế rồi liền đó đã có lính cảnh sát đem tống giam vào nhà pha đến mai giải qua sở cảnh sát rồi lại dẫn đến phủ Thừa thiên để luận tội.

Nghe đâu hai người này vốn là anh em bạn thân thiết với nhau, song thân quá rồi thân luôn cả vợ bạn. Đã nhiều lần hai đứa gian dâm chung trộm yêu dấu nhau rồi, nhưng mãi đến lần này mới bắt được.

Người trúng giải một vạn đồng. — Ông Tôn thất Tập làm thông lại tỉnh Thanh-hóa đã trúng số một vạn đồng về khoản quyên tiền làm nhà thương lao tại Huế.

Nay về Huế nghe nói ông ấy có cho tất cả bà con thân thích kẻ ít người nhiều và sửa sang nhà cửa cùng tậu mãi nhà vườn ruộng đất rồi cúng vào sở tạo tác nhà thương lao một số năm trăm đồng và mới thầy thiết một trai đàn làm chay ba ngọ để siêu độ cho bố thân thích đã khuất mặt, cúng vào những chùa mà ông đã có qui y. Không rõ ông có nhớ đến phố Đông-Tôn tương tế chăng.

Vì tục có câu phú quí sinh lễ nghĩa ấy là một câu khen chớ không phải là câu nhạo biếm mà có ý khuyên những người có phú quí thì nên có sự lễ nghĩa, vậy nay ông đã phú quí rồi thì chắc mọi điều lễ nghĩa thì ông chẳng khi nào bỏ qua.

X. lai cảo.

Vách có tai. — Hai vợ chồng cậu B. ở Chợ-mới, đêm 25 Octobre đi xem hát về, đêm đã khuya cùng nhau đi ngủ. Song cậu có ý cẩn thận mới hỏi vợ đã cất bông kiềng vòng xuyến chưa. Vợ nói rồi, lại nói thêm mấy câu rằng tôi cất ở trong cái thùng đựng đồ rách bên dưới tủ, có là nơi bí mà kín hơn cất trong rương. Vậy cậu nghe đã bằng lòng, rồi mới đi ngủ.

Mai dậy thấy cửa mở ngỏ, đồ trong nhà không mất gì duy có bọn đồ nữ trang cất nơi kín thì đi đâu mất.

Thôi còn gì, cậu mợ đều khóc mà trách cho vách có tai.

VINH

Pharmacie Commerciale du Nord-Annam

E. GILLET, Pharmacien, Vinh

Bán đủ các thứ thuốc tây, giá rẻ hơn các hàng thuốc khác ở cõi Đông-dương.

LỄ ĐỔI CHỖ Ở

[illegible]

Đoản-thiên tiểu-thuyết

Nhân duyên điên đảo

(Tiếp theo)

Thái-thú gọi Bùi Cữu-lão lên bảo rằng:

— Tuệ-nương đáng lẽ về làm dâu nhà ngươi, nhưng chót gian díu với Tôn-Nhuận, tiết hạnh hỏng rồi. Nếu lại về nhà ngươi, thì bằng làm xấu cả gia thanh, không khỏi bị người chê dễu, mà nó thì mang tiếng là con gái hai chồng, cả hai bên đều không ổn thỏa. Thà rằng cho nó về với Tôn-Nhuận cho toàn thể diện. Ta sẽ bắt Tôn-Nhuận giả lại tiền sính lễ cho nhà ngươi, mà con ngươi thì lấy vợ khác.

Bùi Cữu-lão bẩm:

— Tuệ-nương đã có sự ấy thì kẻ tiểu nhân này chẳng tưởng lấy về làm con dâu nữa. Nhưng tên Tôn-Nhuận đã phá hoại việc hôn nhân nhà con, Quan lớn lại cho Tuệ-nương về với Tôn-Nhuận, thế là của toàn cho hai đứa dâm-phụ gian phu. Quan lớn phân xử như thế, kẻ tiểu nhân này không lấy làm phục tình, chứ như tiền sính lễ, dẫu một đồng cũng chẳng thiết đòi lại. Xin quan lớn bắt nhà họ Lưu gả Tuệ-nương cho người khác, kẻ tiểu nhân này mới khỏi căm tức.

Kiều Thái-thú nói:

— Nhà ngươi đã chẳng tưởng lấy Tuệ-nương về làm dâu nữa, thì nó lấy ai mặc kệ xác nó, hà tất phải đem lòng oán hận làm chi.

Lưu-bỉnh-Nghĩa bẩm rằng:

— Tôn-Nhuận đã có vợ rồi, kẻ tiểu nhân này không lẽ gả con cho y làm thiếp.

Kiều Thái-thú trước tưởng rằng Tôn-Nhuận chưa có vợ, mới xử như thế. Nay thấy Lưu-bỉnh-Nghĩa nói «Tôn-Nhuận đã có vợ rồi», nên không biết xử thế nào. Bảo Tôn-Nhuận rằng:

— Mày đã có vợ rồi, sao còn dụng tâm làm hại khuê nữ. Nay mày định để Tuệ-nương vào đất nào.

Ngọc-Lang không đáp lại sao được.

Kiều Thái-thú lại hỏi:

— Vợ mày là con gái họ nào, đã cưới về chưa?

Ngọc-lang bẩm:

— Vợ con tên là Văn-Kha, là con gái ông Từ-Nhã, mới có sính lễ, chứ chưa cưới về.

Kiều Thái-thú nói: Như thế thì dễ xử lắm. Gọi Bùi-cửu mà bảo rằng:

— Tôn-Nhuận có vợ chưa cưới, lại gian díu với con dâu chưa cưới nhà ngươi. Vậy ta xử cho đổi lấy lẫy nhau, mà cho phép con giai nhà ngươi lấy Văn-Kha là vợ chưa cưới của Tôn-Nhuận. Như vậy thì nhà ngươi khỏi phải oán hận, mà đôi đường đều ổn thỏa cả.

Bùi Cữu-lão bẩm:

— Quan lớn xử cho như thế, tiểu-nhân lấy làm cam tâm, nhưng còn e Từ-Nhã không bằng lòng.

Kiều-Thái-thú bảo Bùi-Cửu rằng:

— Ta chủ chương cho việc ấy, bên nào không nghe không được. Cho ngươi hãy về bảo con giai ngươi ngày mai đến đây.

Hôm sau hai cha con nhà Bùi-cửu đến công đường hầu hiện, đã thấy quan Thái-thú đòi Từ-nhã cùng con gái là nàng Văn Kha đến đấy trước rồi, lại có cả Tôn quả-phụ cùng Lưu-bỉnh-Nghĩa đều chực đấy nghe quan phân xử.

Kiều Thái-thú trông thấy nàng Văn-Kha (con gái Từ-Nhã) với Bùi-Chính (con giai Bùi-cửu) tài mạo như nhau cả, sung sướng được, bảo Từ-Nhã rằng:

— Tôn-Nhuận (tức là Ngọc-lang) chót gian díu với Tuệ-nương, ta đã xử cho thành phu phụ. Vậy thì con gái nhà ngươi ta cho kết duyên với Bùi-Chính là con giai Bùi-Cửu. Như thế là dâm-phụ cho sánh với gian-phu, mà thục nữ lại kết duyên với người quân tử. Phân xử như vậy đôi bên có bằng lòng không?

Từ Nhã Bùi-Cửu đều lễ tạ, xin tuân theo như lời quan xử,

Kiều Thái-thú lại bảo Tôn quả-phụ rằng:

Nay Lưu-Phác đã khỏi bệnh, mà trước đã cưới rồi, thì phải cho Chu-di về làm dâu nhà họ Lưu, nếu không tuân lời thì ta khép vào trọng tội.

Tôn quả phụ lễ tạ xin vâng mệnh. Quan xử đã xong, ai nấy đều phục tình cả.

Hôm sau Bùi-Chính đem sính lễ đến cưới nàng Văn-Kha. Ngọc-lang đem sính lễ đến cưới Tuệ-nương, mà nàng Chu-di thì về với Lưu-Phác. Ba đôi vợ chồng đều xứng đôi vừa lứa, ai cũng xưng tụng Kiều Thái-thú là ông *tơ hồng* xe duyên rất khéo.

Xem chuyện *Nhân duyên điên đảo* này thì biết, tuy tự Kiều Thái-thú khéo phân xử, nhưng chẳng qua cũng tự lòng giời bảo phụ, khiến cho những kẻ mưu cướp vợ người, lại không khỏi bị người cướp vợ mình như là việc cả Tôn-nhuận.

Phàm kẻ dụng tâm bất chính, trông cái gương ấy, nên biết tự dặn.

Thạch bằng dịch thuật

TAXÉOL ROGIER

Thuốc chuyên-môn rất mạnh để trị bệnh lậu. Trị các bệnh như Gonnorrhée. — Cystite. — Catarrhe vésical rất hiệu. — Là một thứ thuốc mới các ông thầy thuốc ở thuộc-địa đều khuyên dùng thuốc ấy.

Giá một lọ: 1$00

BÁN TẠI HIỆU BÀO-CHẾ
L. BLANC
31, phố Paul-Bert, Hanoi
3003

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NIÊM
(Payements en timbres-postes)

Nhiều ông gửi tiền trả bản-quán bằng con-niêm, sự ấy thiệt cho bản-quán lắm. Vậy có lời trình các ngài trừ ra những tiền đòi chỗ ở, còn thì bản-quán không nhận tiền gì trả bằng con-niêm cả.

Bàn về nhơn cách

« Nhơn cách » là gì? nói tắt là cái tư cách làm người, mà người là gì? Cũng là một giống trong loài động vật vậy. Đã là loài động vật, không phải như hòn đá kia, ai muốn đẽo làm gì thì đẽo, ai muốn vần đi đâu thì vần; cũng không phải như cái cây kia, ai muốn trồng ở đâu thì trồng, ai muốn chặt lúc nào thì chặt, là vì tự mình có tri giác, có vận động vậy. Đã có tri giác có vận động, thì phải có cái cơ quan làm cho linh hoạt cái máy tri giác vận động; phải có cái mục đích đặng cho chuẩn định cái cốt tri giác vận động nghĩa là đối với điều tư tưởng, đối với sự hành vi, đối với gia đình, với xã hội, với đoàn thể, đều nên lựa chọn so sánh tới nơi chơn lý, đặng kê cho cao cái giai cấp, cái phẩm giá của mình lên, đó là tư cách.

Phàm là loài động vật đều phải có tư cách, mới trở nên đặng giống động vật cao thượng chẳng những chi là giống người, dẫu các giống chim muông sâu bọ cũng có giống có tư cách trở nên cao thượng hơn giống nó. Nói đại cương như về phần đức tánh, thì con hổ con lang cũng có tình cha con, con ong con kiến cũng có nghĩa đoàn thể, chim hồng chim nhạn cũng có bậc anh em, chim thư cưu có đạo vợ chồng, con hươu con nai có nghĩa bầu bạn, chim ưng chim chiên có khí võ dõng, chim phụng hoàng có tánh cao thượng, con kỳ lân có đức nhơn từ; về phần tài năng, thì con ngựa dùng đặng đội nặng, đi xa, con trâu dùng đặng cày ruộng, con gà dùng đặng báo biết sớm biết tối, con chó dùng đặng giữ nhà, săn muông, con tằm biết kéo tơ, con ong biết gây mật, mỗi giống vật đều có một đức một tài, đặng làm tư cách của giống ấy. Song tài đức của các giống ấy, thấy đều thiên về một bề, nên chi dẫu có chút tư cách, cũng chưa thoát khỏi là loài điểu thú côn trùng. Chớ như giống người, thì phàm loài động vật có những tài đức gì, phải hết sức dưỡng thành, cho đồm đủ cả, mới khá kêu là hoàn toàn tư cách, mới khá kêu là [illegible]

Tư cách đã hoàn toàn, mà tấn lên tới bước cao minh chánh đáng, đó là trở nên thần cách (cách thánh thần); nếu tư cách còn khuyết khuyết, và ở vào nơi đê hạ tầm thường, thì hình thì dẫu là người, mà đều tâm lý thì chỉ là thú cách (cách cầm thú). Tiên hiền Trung-hoa từng có câu nói rằng: « Cái nơi người ta khác với cầm thú không mấy nỗi ». Ý tiên hiền nói: thế nào thế nào thì là người; chẳng thế thì không phải người, cái giới hạn dẫu xa, mà cái sơ vi sai cách thì không có mấy. Người mà đã lọt xuống thú cách, thì trông làm người còn chẳng đặng, huống chi trông lên thần cách, thì cái nơi huyền tuyệt biết là chừng nào? Nhơn cách đặng thành nhơn còn chi là cách? Nên chi cần phải dưỡng thành nhơn cách, đặng khỏi phụ cái tiếng làm người.

Cái nơi công phu đặng dưỡng thành nhơn cách đó ở đâu? Lương-nhiệm-Công Trung-hoa cho là hiệp thần cách với thú-cách làm một mà thành nhơn cách. Thần cách với thú cách khác nhau thế nào? Kinh Châu Dịch nói rằng: « Hiệp đức với trời đất » đó là thần cách; sách Mạnh-tử nói rằng: « Kiếp người ta ai chẳng ai không có cái tình dục trai gái, ăn uống » đó là thú cách. Ô! thần cách với thú cách khác xa nhau như vậy, mà sao hiệp làm một nơi đặng? mà không hiệp thì không thành người. Sao vậy? Số là người ta có cái xác không động, mà có linh hồn cũng không đặng. Trọng khu xác mà không có trọng linh hồn, thì khu xác không có cơ hoạt động, thành ra ngờ nghệch như xác chết, vậy mà ai biết đói kém ăn, khát kém uống, cắt sống đặng ở nơi trần gian, lo bề hiện tại, chẳng đoái tới sự tương lai, như tâm-lý của mấy tục ngu phu, đó là thiên về thú-cách. Trọng linh hồn mà không trọng khu xác thì linh hồn không có chỗ tựa nương, thành ra vơ vẩn như hồn ma vậy mà lấy kiếp sống làm ô-trọc, làm khổ não, làm quỉ độ, trông kiếp chết đặng thăng thiên đàng, tính đường tương lai, chẳng cần sự hiện tại như người thầy của mấy nhà tôn giáo, đó là thiên về thần cách.

Thiên về thú cách không thành người đặng đã đành, mà thiên về thần cách cũng không thành người đặng, tất phải điều hòa mà hiệp làm một, thì mới sẽ thành đặng nhơn cách hoàn toàn. Mà cái nơi điều hòa hiệp một đó nào có dễ đâu, bởi vì trong một thân người ta biết bao nhiêu cái chống nhau hiện tại chống chọi với tương lai, thiệt sự chống chọi với lý tưởng, cá tánh (tánh một người) chống chọi với quần tánh (tánh một bầy). Hãy thử đem mấy điều thiết cận làm ví dụ; nay có người cướp giựt lấy miếng ăn ở tay anh ruột mà ăn thì được ăn, không vậy thì không được ăn; hoặc qua tường nhà con gái nhà láng giềng làm vợ thì được vợ, một đường cho khoái với thiệt sự, thì nghịch với lý tưởng, một đường muốn thuận lý tưởng thì không đặng khoái với thiệt sự, đó thiệt sự với lý tưởng chọi nhau là một. — Muốn cho sau này đặng no cơm ấm áo, thì bây giờ phải mần ăn khó nhọc, không vậy thì sau [illegible]; muốn cho sau này thân phận hiển vinh, thì bây giờ phải học văn cần cù, không vậy thì sau này phải thân phận hèn hạ, một đường hiện tại cực khổ thì tương lai an nhàn; một đường hiện tại an nhàn, thì tương lai cực khổ, đó hiện tại với [illegible] chống chọi nhau là hai. — Bổn tâm người ta, ngoài điều thương mình thì thương người: cha mẹ thương con, vợ chồng anh em bầu bạn thương nhau. suy rộng ra cho tới người một làng, một huyện, một tỉnh, một nước, một thế giới, thành nghĩa bác ái, trình độ có sâu, rộng, phạm vi có rộng, hẹp, mà nói về nghĩa ái chẳng thì là một; vậy mà có khi phơn một cõi riêng của mình, đến khinh bỉ người khác, thường tới cha con cũng xa lìa nhau, anh em vợ chồng cũng rầy lộn đánh lẫn nhau, vì một thời gian xung độ mà tan mất nghĩa đoàn thể ân dày, đó cá tánh với quần tánh chống chọi nhau là ba! Trong một thân người ta mà đủ các cách không dung nhau, ngoài ra các cái quyền lợi ở đời cũng thấy đều như vậy, thiệt là nơi bí mật không giải quyết đặng.

Song, nói vắn tắt thì đó chẳng qua là nơi sanh lý (1) với lý tánh (2) xung đột mà đánh lộn tranh nhau hơn, thua, nên chi không định đặng nhơn cách. Xử cái trường sanh lý với lý tánh cạnh tranh kịch liệt đó, mà muốn tuyệt đứt tình dục, ly khu mà cầu linh hồn siêu thoát, thiên về thần cách, khiến cho thế giới thành tối tịch diệt, không phải; muốn cho khoái tình dục, chẳng đoái linh hồn chỉ cầu khu xác mãn-túc, thiên về thú cách, khiến cho thế giới thành cõi hỗ mang, cũng không nên. Vậy muốn dưỡng thành nhơn cách, thì phải đem cái rơ không dung nhau mà điều hòa lại, đừng để cho thiệt sự hại lý tưởng, cá tánh, quần tánh, hiện tại hại tương lai. Mà cái phương pháp điều hòa, thì phải định một phương châm là phục tòng mệnh lệnh đồ như của thần lương tâm, mà phân biệt ra như vậy.

C. L. B.

---

1) Cái lẽ thường của loài vật sanh ra vẫn có, nhà triết học có kêu là « Vật-dục » tức là lòng muốn bậy bạ của người thường

(2) Cái tánh nghĩ lý. nhà triết lý, nhà triết học cổ kêu là « Thiên-lý », tức là cái lẽ chánh đáng của trời.

SÁCH LUẬT

Quan phó Bình-hương, *A. Dejean de la Batie*, giáo-sư trường Cao-đẳng Đông-pháp, mới soạn một bộ luật sau này:

1° QUỐC-TẾ CÔNG-PHÁP (Droit international public) giá. 2$00
2° QUỐC-TẾ TƯ-PHÁP (Droit international privé) giá. 2.00
3° HÀNG-HẢI PHÁP-LỆ (Droit maritime) giá 1.00
4° THƯƠNG-LUẬT HỌC (Droit commercial) giá 3.00
(Tiền cước gửi đi các tỉnh, tỉnh ngoài)

Bộ luật này, soạn toàn bằng chữ Pháp cả
Bán tại bản-quán

Le PARFUM des HUMANITES
(SỬ-KÝ THANH-HOA)
Soạn-giả: E. VAYRAC
Dịch-giả. NGUYỄN-VĂN-VĨNH

Vừa chữ Tây và chữ Quốc-ngữ đối nhau, giá mỗi quyển. . . . 2$00
Chữ Tây riêng hoặc chữ Quốc-ngữ riêng, giá mỗi quyển 1.00
Ở các tỉnh, xin đính thêm tiền cước gửi
Recommandé: 0$30 thứ 2$00
và 0$20 thứ 1$00
BÁN TẠI BẢN-QUÁN

MỚI ĐỔI GIỜ LẠI
ĐƯỜNG SANG LÀO
CÔNG-TY PHẠM-VĂN-PHI
Có các đường chạy thơ ở phía bắc Trung-kỳ

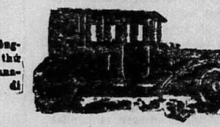

LƯỢT ĐI
Bắt đầu từ Đông-hà chạy sáng thứ tư tới Savannakhet kịp tàu đi Vientiane.

LƯỢT VỀ
Thứ hai ở Savannakhet về, mỗi tuần lễ một kỳ.

Mỗi tuần lễ chạy có một chuyến các quí-khách ai muốn đi, xin đánh giây thép trước mười bốn giờ, để bản ty liệu xếp xe cho đủ.

ĐƯỜNG ĐI VÀO HUẾ
Vì xe lửa ở Huế 42 ra tới Đồng-hới. Xe auto cái phải chạy đến Đồng-hới (Quảng-bình) thôi. Ở Vinh chạy [illegible] Ở Đồng-hới đợi xe lửa ở Huế ra, chạy về tới Vinh vừa kịp đáp xe lửa đêm về Hanoi.

ĐƯỜNG YÊN-LÝ ĐI NGHĨA-HƯNG (PHỦ-QUÌ)
Ngày nào cũng có xe chạy, một chuyến đi và một chuyến về, đúng với giờ xe lửa chạy ở Yên-lý về Vinh và ra Hanoi.
Lời đánh giây thép: PHAMVANPHI.
Vinh Đông-hà Yên-lý Savannakhet
3013

MỚI TÁI BẢN XONG
SÁCH
« Việt-Nam Sử-Lược »
(HISTOIRE DE VIỆT-NAM)
Soạn-giả: TRẦN-TRỌNG-KIM
QUYỂN THƯỢNG
(Thượng cổ thời đại — Bắc-thuộc thời đại — Tự chủ thời đại — Đến hết thời kỳ nhất thống nhà Lê)
Có sửa đổi lại rất cẩn-thận — Có hình những danh-nhân như cụ Nguyễn-Trãi và có tranh những đền đài và thành quách cũ. Có nhiều bản đồ.
Giá: 0$80
Bán buôn và bán lẻ tại bản-quán

Số 128

Nhi-nữ anh hùng

DOÃN-KẾ-THIỆN dịch thuật

Khi mọi người còn đang ngắm nhìn cô dâu mới sắp về nhà chồng, bỗng tay tiếng trống và tiếng thanh la đánh vang lừng, rồi thấy có nhã nhạc cử rất vui, trông ra thấy mấy người tướng lễ dẫn *An* công-tử vào trước bàn thờ *Hà* tướng quân và *Hà* phu-nhân quì xuống lạy sáu lạy. Nàng thấy vậy ra bộ sợ hãi rồi rúc cả năm chặt lấy *Chử-đại-nương* không chịu bỏ ra.

Chử-đại-nương cười mà nói rằng:

Cô với *Trương kim-phượng* sẽ đi theo làm bạn với em, không can chi mà sợ.

An công tử lễ nhà thờ xong rồi, mấy người tướng lễ lại dẫn đến lạy bà mẹ, bà mẹ vui cười mà nói rằng:

Anh là cháu gọi ta bằng mợ, ngày nay lại là con rể ta, vậy ta chẳng cần phải nói những câu khách sáo làm gì, ta chỉ dặn rằng: vợ anh nó năm nay mới hai mươi tuổi, nó có tính kiêu ngạo, vậy thì anh nên chịu khó nhường nhịn và chiều nó nhé, nếu anh làm sự gì lèn dối và trái ý con tôi thì tôi không nghe đấy.

Công tử tủm tỉm cười rồi lạy tạ ra về trước.

Độ một lát đã có kiệu hoa đến, *Chử đại-nương* liền dắt nàng ra lạy trước bàn thờ cha mẹ và bà mẹ nuôi, rồi lên kiệu đi theo *Chử đại-nương Trương kim-phượng* và mọi người đi xe theo sau.

Ngọc phượng bấy giờ ngồi một mình ở trong kiệu hoa, chung quanh che kín mít, nghĩ thầm cái thân mình từ đây sẽ phải chịu vòng bó buộc, sớm tối ra vào nơi cửa các phòng khuê, không bao giờ lại được hưởng cái thú một mình một ngựa, tay cung tay dao, đêm tối canh khuya, dong duổi ở nơi đồng không quãng vắng, dẫu phải dầu mưa dãi gió, gối tuyết nằm sương, nhưng thoắt vào rừng dậy, thoắt lên núi cao, phóng khoáng tự nhiên, không ai ngăn cấm, vậy mà sống biết là chừng nào, ngày nay vướng lấy sợi xích thằng, buộc mình vào vòng tục lụy, nào biết rằng duyên bay nợ, hận lòng ân ái, muốn yên được nào.

Nàng còn đang vẩn vơ nghĩ ngợi, đã thấy phu kiệu bảo nhau đi đến cửa lên rồi, trong lòng bấy giờ lại càng áy náy lắm.

HỒI THỨ HAI MƯƠI TÁM

Nhà vàng người ngọc, tài tử đẹp duyên,
Cửa các phòng khuê, giai nhân học lễ

Kiệu hoa vừa đến cửa, *Chử đại-nương* và *Trương kim-phượng* xuống xe dắt kiệu đi vào, đến cửa trong thấy treo đèn kết hoa, hai bên cửa đều kê hai cái án dài, trên án bày các đồ trần bảo, xem rất rực rỡ. *An* công-tử quì ngay ở trước cửa, tay nâng một cái khay có để mấy chén rượu *Chử-đại-nương* giơ hai tay đón lấy một chén, ra bộ vui vẻ mà nói rằng:

Xin mời quan lớn đứng dậy.

Công-tử nói:

Chị gọi thế, em không chịu đứng dậy đâu.

Chử-đại-nương cười mà nói rằng:

Vậy thì mời chú nó đứng dậy.

Nói rồi uống luôn ba chén rượu, uống xong, nói mấy câu chúc mừng công tử.

Nói vừa rút tiếng thì thấy *An-lão-gia* chạy ra đón, kế đó lại thấy *An* thái-thái cùng mấy người bà con thân thích ở trong đi ra vái chào *Chử đại-nương*, rồi thảo phu kiệu khiêng kiệu đi thẳng vào cửa trong cùng, rồi có mấy người mặc lễ phục đứng chực đó bảo hạ kiệu xuống. *Chử đại-nương* với *Kim phượng* chạy xuống vén mành kiệu lên, mời cô dâu xuống kiệu, rồi có mấy người tướng lễ dẫn công tử và cô dâu đến bàn thờ tổ tiên đặt dập đầu lạy bốn lạy. Lạy xong, rồi lại theo mấy người tướng lễ lên nhà thờ lạy tổ tiên và quay xuống nhà dưới lạy bố mẹ chồng. hai ông bà *An-lão-gia* lấy làm vui sướng lắm, khi lễ xong, *An* công tử đứng giữa, *Ngọc phượng* đứng bên tả, *Kim phượng* đứng bên hữu, *An* lão-gia liền nói rằng:

Đoạn nhân duyên của ba con, chính là do lòng giời tác hợp, *Ngọc-cách* từ đây lại càng nên ra công mài sách kinh, để được có ngày hiển đạt, hai con dâu thì nên chung lòng cố sửa việc nhà, sao cho trên dưới thuận hòa, mọi việc đều được chu tất, trước là không phụ ơn giời trông đợi, sau nữa để cho cha mẹ đều được vui lòng.

An thái-thái nói:

Người ta vẫn nói: *giàu về bạn sang về vợ*, xưa nay thiếu chi những bậc hiền thê đức phụ, giúp chồng lập nên sự nghiệp công danh, vậy hai con nên khuyên chồng, ngày đêm chăm chỉ sách đèn, đến khi chồng các con tên trăng bảng vàng, tiến mình vào nơi đài các, thì các con mới được sớm sinh được một cháu để làm vui cho cha mẹ, gia đình thêm phúc lộc, ba vợ chồng con đều là những người có công cho nhà họ *An* này.

Thái-thái nói rồi lại nói với lão gia rằng:

Theo như ý của ông đã định, thì hai con dâu đây không cần phải chia thứ tự trên dưới, cứ coi như một, phải không?

An lão-gia nói:

Chính phải thế, xưa kia hai bà *Nga-hoàng, Nữ anh* cùng thờ vua *Thuấn*, hai người như một, chưa từng thấy chia thứ tự kém hơn. vậy nay ở trong gia đình, thì nên để *Hà-ngọc phượng* làm người đứng cả, việc phong tặng thì nên để *Trương-kim-phượng* đứng đầu. còn chỗ ba vợ chồng cư xử với nhau, thì tùy đấy, yêu nhau nhường nhau là được, cha mẹ không biết đến đó là đâu.

Khi lạy chào cha mẹ xong, ba vợ chồng quay ra vái chào nhau, rồi *Kim phượng* dẫn cô dâu mới vào trong động phòng. Bấy giờ các người thân bằng cố hữu, và các người thân thích đều mừng rỡ, đông, người dự tiệc hôm đầy chật nhà trong nhà ngoài. Khi ăn tiệc xong, có mấy người dẫn công tử vào động phòng để cùng cô dâu mới làm lễ hợp cẩn. Một lát mấy người lui ra, lại trong động phòng chỉ có ba vợ chồng ngồi đối diện nhau, công tử cất mày hớn hở, nói với *Hà ngọc-phượng* rằng:

Chị ơi!....

Trương kim phượng phì cười mà nói rằng:

Ấy sao [illegible] gọi là chị nữa mà người ta cười cho đấy, có đời nhà ai lại gọi vợ bằng chị bao giờ.

Công tử vừa cười vừa nói rằng:

Tôi quên đấy, vẫn cứ ngỡ như mọi khi.

Nói rồi lại nói với *Ngọc phượng* rằng:

Mợ ơi! tôi có ngờ đâu sự gặp gỡ của đôi ta trong chốc lát ở cửa hàng Duyệt-lai, mà ngày nay lại kết thành một mối nhân duyên mĩ mãn, khiến cho ba ta được sống nhau xum hợp như thế này, đó cũng là nhờ lòng giời run rủi và nhạc phụ nhạc mẫu phù hộ, sau nữa lại được em nó đây đứng giữa chu toàn. Vậy từ đây ba vợ chồng ta sẽ cùng nhau vui đọc xướng tùy, cùng lòng hợp sức, phụng thờ hai thân, trước là đáp tạ lòng giời, sau nữa yên ủi hồn thiêng nhạc gia ở nơi chín suối.

Công-tử nói xong, *Ngọc-phượng* cứ ngồi cắm mặt xuống, không nói lại ra làm sao cả. *Kim phượng* bảo:

Lang quân nói thế, chị không trả lời à?

(Còn nữa)

CANDIDE

VOLTAIRE

(Suite)

...—Hélas! monsieur, c'est moi-même, dit Paquette; je vois que vous êtes instruit de tout. J'ai su les malheurs épouvantables arrivés à toute la maison de madame la baronne et à la belle Cunégonde. Je vous jure que ma destiné n'a guère été moins triste. J'étais fort innocente quand vous m'avez vue. Un cordelier qui était mon confesseur me séduisit aisément. Les suites en furent affreuses; je fus obligée de sortir du château quelque temps après que monsieur le baron vous eut renvoyé à grands coups de pied dans derrière. Si un fameux médecin n'avait pas pris pitié de moi, j'étais morte. Je fus quelque temps par reconnaissance la maîtresse de ce médecin. Sa femme, qui était jalouse à la rage, me battait tous les jours impitoyablement; c'était une furie. Ce médecin était le plus laid de tous les hommes, et moi la plus malheureuse de toutes les créatures d'être battue continuellement pour un homme que je n'aimais pas. Vous savez, monsieur, combien il est dangereux pour une femme acariâtre d'être l'épouse d'un médecin. Celui-ci, outré des procédés de sa femme, lui donna un jour, pour la guérir d'un petit rhume, une médecine si efficace qu'elle en mourut en deux heures de temps dans des convulsions horribles. Les parents de madame intentèrent à monsieur un procès criminel; il prit la fuite, et moi je fus mise en prison. Mon innocence ne m'aurait pas sauvée si je n'avais été un peu jolie. Le juge m'élargit à condition qu'il succéderait au médecin. Je fus bientôt supplantée par une rivale, chassée sans récompense, et obligée de continuer ce métier abominable qui vous paraît si plaisant à vous autres hommes, et qui n'est pour nous qu'un abîme de misères. J'allai exercer la profession à Venise. Ah! monsieur, si vous pouviez vous imaginer ce que c'est que d'être obligée de caresser indifféremment un vieux marchand, un avocat, un moine, un gondolier, un abbé; d'être exposée à toutes les insultes, à toutes les avanies; d'être souvent réduite à emprunter une jupe pour aller se la faire lever par un homme dégoûtant; d'être volée par l'un de ce qu'on a gagné avec l'autre; d'être rançonnée par les officiers de justice, et de n'avoir en perspective qu'une vieillesse affreuse, un hôpital et un fumier, vous concluriez que je suis une des plus malheureuses créatures du monde ».

Paquette ouvrait ainsi son cœur au bon Candide, dans un cabinet, en présence de Martin, qui disait à Candide: « Vous voyez que j'ai déjà gagné la moitié de la gageure ».

Frère Giroflée était resté dans la salle à manger, et buvait un coup en attendant le dîner. « Mais, dit Candide à Paquette, vous aviez l'air si gai, si content, quand je vous ai rencontrée; vous chantiez, vous caressiez le théatin avec une complai- [illegible] avez paru aussi heureuse que vous prétendez être infortunée. — Ah! monsieur, répondit Paquette, c'est encore là une des misères du métier. J'ai été hier volée et battue par un officier, et il faut aujourd'hui que je paraisse de bonne humeur pour plaire à un moine ».

Candide n'en voulut pas davantage; il avoua que Martin avait raison. On se mit à table avec Paquette et le théatin, le repas fut assez amusant, et sur la fin on se parla avec quelque confiance. « Mon père, dit Candide au moine, vous me paraissez jouir d'une destinée que tout le monde doit envier; la fleur de la santé brille sur votre visage, votre physionomie annonce le bonheur; vous avez une très jolie fille pour votre récréation, et vous paraissez très content de votre état de théatin. — Ma foi, monsieur, dit frère Giroflée, je voudrais que tous les théatins fussent au fond de la mer. J'ai été tenté cent fois de mettre le feu au couvent, et d'aller me faire Turc. Mes parents me forcèrent à l'âge de quinze ans d'endosser cette détestable robe, pour laisser plus de fortune à un maudit frère aîné, que Dieu confonde! La jalousie, la discorde, la rage, habitent dans le couvent. Il est vrai que j'ai prêché quelques mauvais sermons qui m'ont valu un peu d'argent dont le prieur me vole la moitié: le reste me sert à entretenir des filles; mais, quand je rentre le soir dans le monastère, je suis près de me casser la tête contre les murs du dortoir; et tous mes confrères sont dans le même cas ».

Martin se tournant vers Candide avec son sang-froid ordinaire: « Eh bien! lui dit-il, n'ai-je pas gagné la gageure tout entière »? Candide donna deux mille piastres à Paquette et mille piastres à frère Giroflée. « Je vous réponds, dit-il, qu'avec cela ils seront heureux. — Je n'en crois rien du tout, dit Martin; vous les rendrez peut-être avec ces piastres beaucoup plus malheureux encore. — Il en sera ce qui pourra, dit Candide; mais une chose me console, je vois qu'on retrouve souvent les gens qu'on ne croyait jamais retrouver; il se pourra bien faire qu'ayant rencontré mon mouton rouge et Paquette, je rencontre aussi Cunégonde. — Je souhaite, dit Martin, qu'elle fasse un jour votre bonheur; mais c'est de quoi je doute fort. — Vous êtes bien dur, dit Candide. — C'est que j'ai vécu, dit Martin. Mais regardez ces gondoliers, dit Candide; ne chantent-ils pas sans cesse? — Vous ne les voyez pas dans leur ménage, avec leurs femmes et leurs marmots d'enfants, dit Martin....

(A suivre)

Chuyện chàng Căng-Đích

NGUYỄN-VĂN-HIẾU dịch

(Tiếp theo)

Thương-ôi! thưa ông, chính là tôi đó, tôi xem ra ông đã rõ hết cả chuyện rồi. Tôi cũng được biết những sự tai nạn ghê gớm đã xẩy ra cho nam-tước phu nhân cùng tiểu-thơ Qui-nê-gông. Tôi thề với ông rằng cái phận tôi long-đong cũng chẳng kém gì. Khi ông mới gặp tôi ở dinh nam-tước thì thật tôi còn ngây dại chửa biết cái chi chi cả. Một vị cố-đạo thuộc về giòng thắt dây thừng mà tôi vẫn đến xưng tội, sau buông lời quyến dũ tôi, làm cho tôi phải siêu lòng. Tôi vì nhẹ giạ quá nghe nên sau chịu lắm điều đau đớn ê-chề, và ông bị nam-tước đá đít đuổi đi được ít lâu thì tôi cũng phải bước ra khỏi dinh cụ-lớn. Nếu không có một vị danh-y thuốc thang điều trị cho thì tôi đã bỏ mạng mất rồi. Vì chịu cái ơn cải tử hoàn sanh ấy nên tôi bằng lòng làm nhân ngãi ông ta. Song vợ ông ta là chúa sư-tử Hadong, ghen lạ ghen lùng, ngày nào cũng đánh đập tôi rất là tàn nhẫn: thật là một mụ La-sát. Ông lang ấy người xấu nhất đời, mà tôi thì phải chịu đòn chịu vọt luôn luôn vì một người mà mình không có tình gì cả, như thế còn cái khổ nào hơn nữa. Ông cũng rõ một người đàn bà tính hay càu nhàu gắt gỏng mà lấy một thày lang thì rất là nguy hiểm. Ông lang này thấy vợ cư xử như thế lấy làm khó chịu; một hôm bà lang hơi nhức đầu sổ mũi, ông lang cho uống một vị thuốc công hiệu quá đến nỗi được hai giờ thì bà lang rẫy rụa một hồi rồi chết. Cha mẹ bà lang bèn làm đơn kiện ông lang là phạm tội sát nhân; ông lang bỏ trốn mà tôi thì bị vào tù. Nếu tôi không có chút nhan sắc thì dẫu vô tội cũng không sao ra khỏi ngục đường. Quan thẩm phán bằng lòng tha tôi ra song tôi phải chịu cho quan kế chân ông lang mới được. Nhưng chẳng được bao lâu thì có kẻ khác chiếm mất chỗ tôi, còn tôi thì bị trục ra mà chẳng được ban thưởng gì cả. Từ khi ấy tôi phải làm cái nghề xấu xa nhơ nhuốc này mà bọn đàn ông các ngài lấy làm vui thú, chớ đối với bọn đàn bà chúng tôi thì thật là vực thẳm hang sâu, rất nên cơ cực. Tôi đến làm nghề ấy ở thành Vê-ni đây. Chao ôi! nếu ông tưởng tượng ra được cái tình cảnh chúng tôi thì ông cũng phải đem lòng ái ngại thay cho nào là dù bác lái già, dù ông thầy kiện, dù chú thày-tu, dù anh lái đò, dù ông cố-đạo, gặp ai cũng phải vồn vã hôn hít; nào là phải chịu biết bao điều sỉ-nhục xấu xa, kẻ hành người chửi; nào là lắm khi phải đi mượn quần mà mặc để đem thân cho kẻ hôi-tanh nhơ-bẩn nó vầy vò; nào là khi được đồng nào với anh này lại bị anh khác soáy mất; nào là khi bị các quan cảnh-sát nặc tiền; nào khi nghĩ đến tương lai thì chỉ nhìn thấy cảnh già yếu gớm ghê, thấy cái thân tàn phải vào nơi bệnh viện hay phải vùi xuống đống phân hôi; ông xét thế tất phải công nhận cho tôi thực là cực khổ nhất đời. »

Ba-kết tỏ hết nỗi niềm tâm sự cùng chàng Căng đích trong một cái buồng con, trước mắt Mạc-tanh. Ả nói xong, Mạc-tanh bảo Căng-đích rằng: « Ngài xem đấy thế là tôi đã được cuộc một nửa rồi. »

Khi đó thì thày-dòng Gi-lô phê ngồi ở phòng ăn, và uống rượu để chờ bữa ăn. Căng-đích nói với Ba-kết [illegible] Nhưng lúc ta gặp mi thì thấy mi nét mặt tươi tỉnh, ra vẻ bằng lòng lắm kia mà. Khi đó mi vừa hát, vừa vuốt ve tên thày-tu một cách vui thích tự nhiên; bây giờ mi kêu là cực khổ thế nào, thì khi đó ta xem ra mi sung sướng như thế. — Ba-kết trả lời: Thảm lắm, ông ạ! Đó chẳng qua là một việc khổ-tâm mà cái nghề nó buộc phải làm. Vừa hôm qua tôi bị một viên quan binh đã lấy mất tiền lại còn đánh đập, thế mà hôm nay phải làm bộ tươi cười để được lòng một bác thày tu. »

Căng-đích chán không buồn nghe nữa và phải chịu là Mạc-tanh đã đoán không lầm. Rồi hai người cũng ngồi vào ăn với ả Ba-kết và gã thày-tu; bữa ăn cũng được vui vẻ, và lúc gần xong, câu chuyện xem ra đã có vẻ thân mật tin cẩn ít nhiều rồi. Căng-đích nói với gã thày-tu rằng: « Thưa cha, tôi xem ra cha được hưởng một cái số phận mà ai cũng phải thèm thuồng; xem dung-nhan cha thì thật là hãy còn tráng kiện lắm, và cha có tướng được sung sướng hơn người; cha được một vị giai-nhân để tiêu-sầu khiển-hứng, và xem ý cha thì rất vui lòng làm một vị tu-hành. — Thầy dòng Gi-lô-phê nói: Thưa ngài, thật ra thì tôi ước sao bao nhiêu lũ thày dòng như tôi đều chìm xuống đáy bể cả. Đã lắm phen tôi muốn đốt cho cháy tiệt cái nhà tu-kín và đi sang làm dân nước Thổ cho rồi. Khi tôi mới mười lăm tuổi, song-thân tôi bắt ép tôi khoác cái áo khả ố này là cốt để được nhiều tiền của, lại cho một người anh cả trời đánh thánh vật của tôi. Trong nhà tu thì nào ghen ghét nhau, nào khích bác nhau, hình như một lũ điên dồ ở đó. Tôi quả thực có làm vài bài giảng thuyết chẳng ra gì mà cũng được ít tiền, nhưng tiền ấy một nửa bị bề trên lấy mất, còn một nửa thì tôi dùng để nuôi gái; mà tối nào đi chơi về tôi cũng xuýt đập đầu vào tường buồng ngủ trong nhà-tu, các bạn đồng-nghiệp tôi hết thảy đều thế cả. »

Mạc-tanh vẫn điềm-tĩnh như thường mà quay lại nói với Căng-đích rằng: « Thế nào! Có phải là tôi được cả cuộc không? » Căng-đích lấy hai nghìn bạc cho ả Ba-kết và một nghìn bạc cho gã thày dòng Gi-lộ-phê, rồi nói: « Bây giờ tôi dám quyết rằng họ có món tiền này thì hẳn họ sung sướng. Mạc-tanh nói: Vị-tất! Có lẽ vì ngài cho tiền mà họ sẽ khổ hơn cũng nên — Căng-đích nói: Họ thế nào mặc họ; song có một điều làm cho tôi đỡ buồn, là tôi nhận ra rằng có lắm người mình tưởng biệt tăm biệt tích thế mà nhiều khi lại được gặp mặt; vậy trước tôi đã tìm thấy con cừu đỏ của tôi cùng đã gặp ả Ba-kết, thì chắc sau này sao cũng gặp được nàng Qui-nê-gông. — Mạc-tanh: Tôi cũng mong rằng có ngày nàng sẽ làm cho ngài được hưởng nhiều hạnh-phúc, song đó là một điều mà tôi lấy làm không được chắc lắm — Căng-đích: Ông thật là dạ đá gan lìm — Mạc-tanh nói: Vì rằng tôi đã trải hết mùi đời nên mới nghĩ thế — Căng-đích nói: Nhưng này, ông hãy trông bọn chở đò xem, có phải họ hát luôn mồm đó không? — Mạc-tanh nói: Đấy là ngài không được trông thấy hút họ ở nhà họ, cùng với vợ con họ đấy,

(Còn nữa)

Khảo về y-học cũ của ta

Cẩm-nang trích lục

Dược tính

(Tiếp theo)

Đại toán (大蒜)

Tính chất khí vị

Đại toán tục gọi là củ tỏi cảm hóa bẩm hỏa và bẩm kim vị tân, khí ôn, tính thoán tẩu, chất độc.

Công dụng

Đại-toán hôi tễ, nó thẳng tới vào túc dương minh vị kinh, túc thái âm tì kinh, và túc quyết âm can kinh, gia nhập hoàng liên-hoàn chủ trị bệnh tràng phong (hạ huyết) gia nhập bình vị tán, chủ trị bệnh ế khí (ẹ khan), Tán nát vào lỗ mũi, chủ hạ cốt ngạnh (hóc xương). Hợp trích với lá ngải, chủ tiêu ung thũng, (cắt mỏng dán vào chỗ sưng, trên đặt mồi lá ngải trích). Tán nát vắt lấy nước bôi, chủ giải xà độc và sang độc, còn như bệnh lao ngược (sốt rét) bệnh huyền tích (bệnh báng) bệnh ôn trướng dịch lệ, hoặc cảm hàn (vị quản lạnh), hoặc trúng thử (dầm đường say nắng), dùng đại toán ăn sống, rất hiệu.

Tị nục (chảy máu cam) dùng đại toán dã ra dịt dưới gan bàn chân, huyết tự khắc chỉ.

(Máu chảy bên lỗ mũi tay trái thì dịt tỏi gan bàn chân phải, máu chảy bên lỗ mũi tay phải thì dịt tỏi gan bàn chân trái, nếu chảy cả hai lỗ mũi thì dịt tỏi cả hai gan bàn chân).

Trị xà bình tràng độc (tràng độc như hình rắn) ông Hoa-đà cũng có dùng đại toán.

Trị điên khỏa kê sả (tâm điên kết tụ như hình trứng gà), ông Chử-thị cũng có dùng đại-toán.

Lời cần dặn. — Đại toán lợi khoái khí, kể thì công hiệu thật, nhưng tán ôn thái quá, ăn nhiều thì khí huyết hao tán, rồi thành mắt lóa.

Qua đế (爪蒂)

Tính chất khí vị

Qua-đế vị khổ, khí hàn, chất hơi độc.

Công dụng

Qua-đế điên tễ, nó thẳng tới vào thủ thái âm phế kinh, túc thái âm tì kinh, và túc dương minh vị kinh, chủ thổ đàm, lợi thủy, tiêu khát, giải phiền, nhất thiết do thượng tiêu thấp nhiệt mà sinh bệnh thủy cốc đình trệ, bệnh phù thũng hoặc hoàng đởm (da bủng vàng) bệnh khái nghịch (ho thở) bệnh tị sinh tức nhục (trong mũi mọc thịt) vân vân, nó có thể tư trị cả.

Nhưng trừ ra người nào vị khí hư nhược thì không nên dùng.

Lời dặn. — Hễ qua có quả hai cuống hoặc hai rốn, hay là một cuống một rốn như thường, mà thả xuống nước trìm, ngộ dụng thì chết người.

Bào (匏)

Tính chất khí vị

Bào là bầu, hình nó dài nhỏn như thể đông qua (bí) vậy, tên gọi là bào viên, cuống nó gọi là bào yêu, búp nó gọi là hồ lô, vị cam đới khổ.

Công dụng

Bầu, người ta thường dùng làm đồ ăn, cũng có dùng làm thuốc nữa, nó chủ lợi thủy, thông lâm, (bệnh lậu), trừ nhiệt (tâm phế nhiệt), bệnh phù thũng, dùng bầu nấu canh ăn, thì hạ thanh thủy, bệnh hoàng-đởm dùng bầu tán vắt lấy nước rỏ vào mũi thì hạ lợi hoàng thủy, công hiệu rất linh nghiệm.

(Thanh thủy là nước giải trong, hoàng thủy là nước giải vàng).

Dà tử (茄子)

Tính chất khí vị

Dà-tử là hạt cà, cà sinh về tháng chưởng hạ (ngụ có nhiều âm sinh) cho nên hoa quả da ứng sắc hỏa, mà khí vị cam hàn.

Công dụng

Dà-tử có giống tía, giống vàng, giống trắng, giống vàng điên tễ chủ trị hàn nhiệt, lý hư lao.

Nhũ đầu phá hội (đầu vú nứt) dùng hạt già (tự nó tách ra) đốt cháy ra do [illegible] trị rất hiệu.

Đối khẩu sang (bên này một nốt, bên kia một nốt), dùng tiên-già-đế, (cành cà tươi) hợp với hà-thủ-ô sắc thang rất hiệu.

Lời dặn. — Dà-tử lành lợi nhuận hoạt, dùng nhiều, tất sinh sang giới, hoặc tiện tiết, mà phát cố tật cũng có, (bệnh cũ đã khỏi lại phát).

Phụ lục. — Dà-căn (rễ cà), dà-hành (gậy cà) dà-diệp (lá cà), hợp lẫn ngâm rượu uống, chủ trị bệnh tí thấp (chân đầu gối lở mở), nấu nước tắm, chủ trị bệnh đống cước sang (chân ghẻ lở).

Khổ-dà. — Khổ dà là cà-độc-dược; mài với dấm, phu trị ung nhọt rất hiệu.

Lời dặn. — Dùng cà độc-dược phải giữ cho cẩn thận, nhỡ dây dớm vào mồm thì quan gia.

(Còn nữa) Phùng-năng-Tĩnh

AI LÀ NGƯỜI BẮC KỲ
CŨNG CẦN PHẢI BIẾT!

Một quyển sách có 3 đạo nghị-định của quan Thống-sứ Bắc-kỳ:

1° *Ngạch thuế-thân ở Bắc-kỳ sửa đổi lại.*

2° *Việc khẩn đất ở miền trung-du và thượng-du Bắc-kỳ.*

3° *Ngạch thuế điền-thổ sửa đổi lại.*

Mỗi quyển . . . . . 0$15
Tiền cước thường . . . 0,05
Tiền cước Recommandé thêm 0,10

Thư và mandat gởi cho:
M. LÊ-NGUYÊN-ÚC
61-63, Rue du Coton
HANOI

Trung Bắc kỳ Lâm-sản
Công-ty
[illegible] Bắc-đài, Rừng Phố-vị, Rừng Hạ-cương
[illegible] tại Hanoi, 63, Phố hàng Bông
Điện thoại số 180

[illegible] THAN,
[illegible] LANH HẠ-CƯƠNG [illegible] có tiếng [illegible] từ 7 tấc trở lên để làm cột nhà [illegible] và các thứ lâm-sản nước [illegible]

PHARMACIE MONTES
TONIQUE TONKINOIS

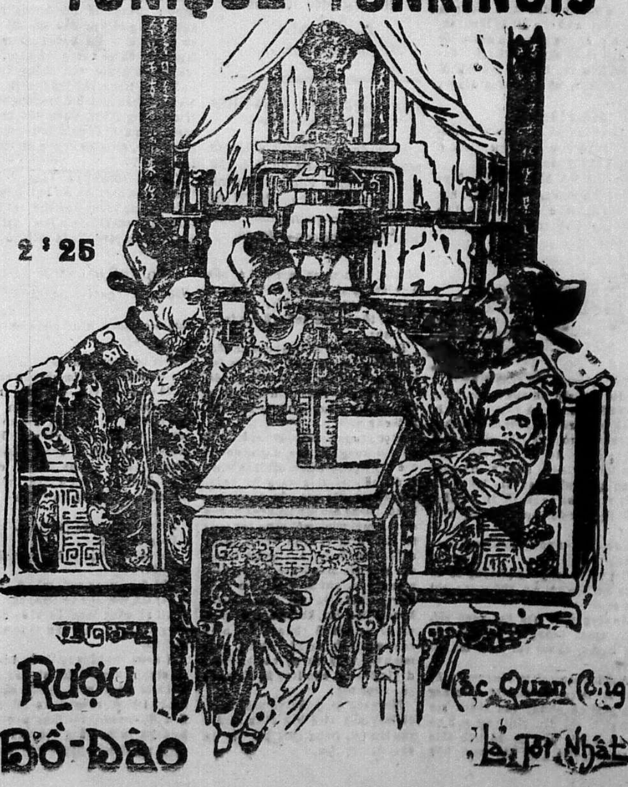

CHABOT, Hanoi

56, Rue Paul Bert, 56

CÓ BÁN NHIỀU KIM-CƯƠNG ĐẸP

Một nhẫn

Một hoa

Thượng-hạng

Nhà hàng có thể tin cẩn được.

Thuốc COLLYRE JAUNE của bác-sĩ CASAUX làm cho mắt các ngài khỏi đau, khỏi mù được trông thấy tỏ rõ, tức cũng như mặt trời kia soi sáng cho các người.

Phàm hễ mắt hơi đau, hơi đỏ, hơi nhấp-nhem một tý, đều là những cái khởi-điểm của bệnh toét mắt cùng các bệnh đau mắt nguy-hiểm khác nữa.

Vậy nếu những khi ấy, các ngài có sẵn ngay một lọ thuốc COLLYRE JAUNE của bác-sĩ CASAUX ở trong nhà mà tra ngay đi, thì tức-khắc làm cho mắt khỏi đau, không sinh năng ra được.

Các ngài chớ quên rằng nếu trễ-nhác một chút là có thể gây nên cái nạn mù mắt đấy.

Vậy tức-khắc ngay bây giờ các ngài nên mua ngay, hay viết thư bảo hiệu thuốc gửi bán cho một lọ:

COLLYRE JAUNE của bác-sĩ CASAUX là thuốc chuyên trị bệnh đau mắt rất thần-hiệu mà rất rẻ tiền.

Có ba hào một lọ thôi (0$30).

Phàm lọ thuốc nào không có để đủ chữ COLLYRE JAUNE DU Dr CASAUX thì chớ có mua. Vì thuốc ấy hay, nên nhiều kẻ làm giả-mạo lắm.

Thuốc COLLYRE JAUNE của bác-sĩ CASAUX có bán ở hiệu thuốc:

CHASSAGNE.59, Rue Paul Bert, Hanoi và ở khắp các hiệu thuốc tốt khác

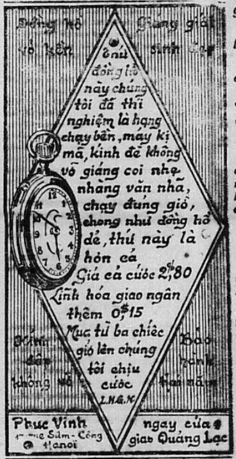

Đồng hồ vỏ kền

Giảng giá

Thứ đồng hồ này chúng tôi đã thử nghiệm là hạng chạy bền, máy kị mã, kính để không vỏ giáng coi nhẹ nhàng văn nhã, chạy đúng giờ, chong như đồng hồ để, thứ này là hơn cả

Giá cả cuốc 2$80

Linh hóa giao ngân thêm 0$15

Mục từ ba chiếc giờ lên chúng tôi chịu cước

L.H.G.N.

Bảo hành hai năm

Phục Vinh
[illegible] Sâm-Công
Hanoi

ngay cửa
giao Quảng Lạc

TRẦN - QUANG - MINH

Chuyên môn

giồng răng

199, Hàng Bông-lờ, Hanoi

MẤY NHỜI KINH-CÁO

Thưa các quý-khách,

Bản-hiệu xưa nay chỉ chuyên về một nghề giồng răng. Giồng đủ các thứ răng TRẮNG, ĐEN, VÀNG, BẠC, nhổ răng, chữa sâu răng, và răng, răng đen đánh trắng, răng vẩu, răng khểnh, răng lệch lạc chữa lại cho đều, nhất là các cụ già gẫy hết cả hàm, làm toàn hai hàm răng khác, đã xinh đẹp hơn răng cũ, mà ăn uống nhai nói cũng như răng thật không bận-bịu gì cả.

Vậy xin mời các quí-khách quá bộ lại bản-hiệu, hoặc làm, hoặc hỏi-han điều gì, bản-hiệu xin hoan-nghênh trân-trọng, cắt nghĩa minh-bạch, cam-đoan làm hẳn được như ý, mà giá tính lại rẻ hơn tất cả các nơi khác.

Các quý-khách ở tỉnh khác cần mời đến quý tỉnh làm, hoặc hỏi điều gì, xin viết thư về. Bản-hiệu sẽ có người đến tận nơi làm, mà giá nhời ngay.

Kính cáo
Trần-Quang-Minh
OUVRIER-DENTAIRE
199. Rue du Coton, Hanoi

茂 MAO-SENG 盛

57, Rue Jean-Dupuis (Phố Mới), Hanoi

MÁY NÓI SỐ 248

Hiện tôi mở từ năm 1889, kể được 31 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, cống, chấn-song bằng xi-mo. Được nhiều giấy khen của Nhà-nước.

Hàng tốt, giá cũng hạ, vì hiệu tôi muốn mong đông khách.

Qui-khách có dùng, xin mời chiếu cố.

3013 MẬU-THỊNH kính cáo.

THUỐC SIROP NOFAL

Thuốc SIROP NOFAL làm toàn bằng chất thuốc rất tốt, lựa chọn rất kỹ-càng, nên có đủ các tinh chữa bệnh rất thần-hiệu và dùng vào hạng thuốc tốt thứ nhất để trị các bệnh như là:

HO
HO GIÓ
GHÍP (Cảm thiên-thời)
HEN

và tóm lại là hết thảy các chứng bệnh về khí-quản.

ĐIỀU-ĐỘ UỐNG: *Cứ trong hai mươi bốn giờ, dùng từ năm đến sáu thìa xúp, ngoài những bữa ăn.*

Thuốc SIROP NOFAL để cho những người đã quá mười lăm tuổi dùng.

Bán tại hiệu Bào-chế:

CHASSAGNE
Ông LAFON và LACAZE
Bào-chế đệ nhất hạng, kế nghiệp
59, phố Paul Bert, Hanoi
GIÂY NÓI SỐ 96

Hiệu bào-chế J. BLANC

L. **BLANC** kế-nghiệp

Lập từ năm 1886, ta thường gọi là hiệu thuốc Lập-lăng ở phố Tràng-tiền (Rue Paul Bert) số 31, Hanoi-Tonkin

Giây nói số 59

NÊN ĐẾN ĐÓ MÀ HỎI:

ENO KOLA COCA. — *Rượu bổ để cho những người ốm và đàn bà ở cữ* .... *Một litre:* 2$40
Trước khi ăn cơm uống một cốc con.

[illegible]. — *Thuốc nước.* *Một chai:* 1,95
GRANULÉ HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc hạt.* *Một chai:* 1,95
Đều là thuốc trị bệnh lao, bệnh ghíp và các bệnh đau phổi rất hay, người lớn trẻ con đều dùng được cả.

SIROP [illegible] SOLUBLE. — *Thuốc trị bệnh hao mòn xanh xao rất là thần hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm uống 3 hay 4 muỗng* .... *Một chai:* 1,50

GOUTTES NOTAL, Circulation du Sang. — *Thuốc làm cho mạch máu chạy đều* .... *Một chai:* 0,60

Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thơ về, bản-hiệu xin trả lời ngay
Tiền gửi hàng phần người mua phải chịu

XE ĐẠP CHỈ BÁN CÓ

28$00 một

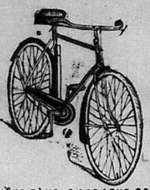

Cycle: HỒNG-BÀNG và LẠC-LONG 30$00
Bảo-hành 2 năm.
Gửi ngay 5 xu timbre về lấy mẫu xe.
Maison TRÚC-THÀNH
59 bis, Place Neyret, Hanoi
Cần dùng đại-lý các tỉnh.

新民書館

MỚI TÁI-BẢN

Văn Quốc-Ngữ Tân-Dân

In toàn chữ lớn, trẻ học không hại mắt, mà dễ nhớ mặt chữ

Giấy tốt, bìa dày mà có 0$05

Bán buôn trừ 30 %

Năm vừa qua, bán hết linh hai vạn quyển.

TOURANE

Lễ độ vong. — Sáng ngày 2 novembre quan Đốc-lý đã cùng các quan văn võ và các thân hào Pháp Việt trong thành-phố đến dự lễ kỷ niệm tướng sĩ trận vong rất là trọng thể.

Lễ này bài trí tại ba chỗ: ở trong Giáo đường thì làm phép cầu hồn các tướng-sĩ về bản đạo Thiên-chúa, ở đài kỷ-niệm thì làm lễ viếng các tướng-sĩ, còn ở chùa Từ-Vân thì thiết đại trai đàn tụng kinh siêu độ các vong linh trận vong tướng-sĩ người Việt-nam theo đạo Phật.

Cả ba nơi đều làm đại lễ, đều có chưng hoa tốt lá, treo cờ. Mỗi nơi hành lễ cách nhau trong khoảng vài mươi phút, để cho các người dự lễ sứ lần lượt đi khắp từ chỗ gần đến chỗ xa.

Trước hết đến Giáo-đường, thứ nhì ra đài kỷ-niệm, thứ ba là chùa Từ-Vân. Có lính tây, lính mộ, lính tập khố xanh và các học sinh nam nữ. Các lễ nghi khởi hành từ 9 giờ đến 10 rưỡi mới xong. Tại đài Trận-vong các quan Tây có đặt mấy bó hoa tươi và trong chùa Từ-Vân, các quan Tây cũng có thắp ba cây hương theo lễ tục Đông-Á.

Tại phố Hội-an các quan tỉnh và các quan phủ huyện toàn hạt Quảng-nam có làm lễ kỷ-niệm tại chùa Hội-Đồng rất là long trọng. Có quan Công sứ cùng các quan Tây đến dự lễ.

Câu chuyện lạ

Nhiều chư vị khán-quan thường bình phẩm rằng: Sao con gái từ thôn quê cho chí thành-thị khi về nhà chồng lại có giáng buồn bã âu sầu, giọt lệ chứa chan. Sao vậy? Ấy cũng bởi....

Vậy có nào muốn khỏi sự buồn bã hổ thẹn ấy để tôi mách dùm. Nên mau mau đến hiệu Kim-Thái mà mua chè nhất phẩm dùng thì sẽ biết.

Này chị em ơi chè như thế ta nên mua phòng sẵn.

Kẻo .....

Ngọc-Đường lai cảo

Tàu CARAVELLAS do quan-ba Furet trông-nom sẽ ở Haiphong khởi-hành đi Tourane và Saigon, ngày 6 novembre 1918, hồi 10 giờ sáng. Về việc phát vé hành-khách các hạng thì hỏi tại:

Chargeurs Réunis (hãng tàu Năm Sao) Haiphong.

TRỊNH-XUÂN NGHĨA

7, Rue du Chanvre, Hanoi

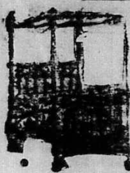

Lits en fer et en cuivre dit de lit-phone
ACCESSOIRES POUR LITERIE
Sommiers métalliques (toutes dimensions)
Glace de Saint Gobain de toutes dimensions et formes pour ameublement
Grand choix de baguettes pour encadrement et tenture.
MEUBLE GENRE THONET
Lampe à manchon « Titus »

Urocédrol Gallo

Thuốc mới trừ bệnh lậu, chế bằng Essence de Cédrus Atlantica. Tốt hơn các thứ thuốc đàn-hương không bao giờ làm đau thận, và trị bệnh rất chóng

BÁN TẠI:

Hanoi, hiệu Chassagne.
Haiphong, hiệu Brousmiche.

Dépuratif Ribal

Thuốc tẩy huyết và tiêu độc

Thuốc này rất hiệu, rất có tiếng, nên thành ra một thứ thuốc rất quý. Dùng trị bệnh ngoài da rất hiệu.

Giá tiền: 1$30

Pommade Ribal

Làm cho đỡ đau, trừ trùng-độc, làm cho liền da, dùng để trị các bệnh lở, và các bệnh ngoài da. Thuốc ấy dùng phụ vào với thuốc Dépuratif Ribal.

Giá tiền: 0$80

BÁN TẠI HIỆU BÀO-CHẾ
L. BLANC
31, phố Paul-Bert, Hanoi

La Pensée de l'Occident
(BIBLIOTHÈQUE DE TRADUCTIONS)

« Âu-Tây tư-tưởng »

(Dịch-văn thư-xã)

NHỮNG TRUYỆN ĐÃ IN XONG RỒI:

1 — Ba Người Ngự Lâm Pháo Thủ
toàn bộ, 18 quyển nhỏ, mỗi quyển: 0$05
hoặc đóng làm 4 quyển lớn có bìa, toàn bộ: 1 00

2 — Tê lê-mạc phiêu lưu ký
toàn bộ, 10 quyển nhỏ, mỗi quyển: 0 05
hoặc đóng làm 2 quyển lớn có bìa, toàn bộ: 0 60

3 — Lịch-sử ông Paul-Bert
có ba quyển nhỏ, mỗi quyển: 0 05
hoặc đóng làm 1 quyển lớn có bìa, toàn bộ: 0 15

3 — Qui-li-ve du-ký
có ba quyển nhỏ, mỗi quyển: 0 05
hoặc đóng làm 1 quyển lớn có bìa, toàn bộ: 0 15

TIỀN CƯỚC GỬI RECOMMANDÉ:

1 bộ Ba Người Ngự Lâm Pháo Thủ. 0$30
1 bộ Tê-lê-mặc phiêu lưu ký..... 0 20
3 quyển Lịch-sử ông Paul-Bert ... 0 13
1 bộ Qui li-ve du ký....... 0 13
Cả bốn thứ gửi làm một gói..... 0 45

Mỗi tháng xuất-bản hai quyển nhỏ, mỗi quyển số tt là 64 trang, giá mỗi quyển 0$05.

Các ngài ở xa muốn lấy bản-xã gửi dần sách, xuất-bản quyển nào gửi quyển ấy, thì xin cứ gửi cho 1$00 hay là 2$00 trước; khi nào tính tiền sách và tiền cước gần hết, bản-xã sẽ có thư báo trước để các ngài lại gửi thêm tiền lấy sách liên tiếp mà xem.

THUỐC SIROP HAYNH

N

Ngực nặng
Không thở được
Hen

Giá là 1$80

PHARMACIE MONTÈS - HANOI

NHÀ ĐOAN HỒ [illegible]

CHỈ MỘT THỨ

RƯỢU BỔ.

33.500

Đủ làm cho người ta lại được mạnh mẽ, khỏi mệt nhọc, bớt sự xanh sao, mà thêm được cường tráng để mà hưởng những lạc-thú ngày Nguyên-đán mà thôi.

Giá mỗi chai:

Bán tại hiệu CHASSAGNE
59, Phố Tràng-Tiền
HANOI

Làm thế nào mà chữa được

Một người ở chốn thôn quê ngộ khi gặp có tật bệnh gì, thì chẳng ai là chẳng thường cứ tự vấn rằng: (Làm thế nào mà chữa được tật bệnh này) Vì chưng xa nơi tỉnh thành, thầy chẳng có, thuốc lại không thành thử người ấm chẳng có phương pháp thuốc thang gì mà chữa chạy cả. Bởi vậy phàm các người ở chốn thôn quê, ai nấy đều cần phải tàng tàng có một quyển sách nói tất các thứ thuốc cần dùng ở thôn quê và mọi điều chỉ bảo cho biết các thức dùng các thứ thuốc ấy. Hằng ngày hiệu bào chế Chassagne ở Hanoi vẫn tiếp được vô số thư từ ở các nơi gửi về hỏi về việc ấy, nên lâu nay hiệu bào-chế ấy vẫn cố sức kiếm cách làm cho ai nấy được như ý. Nhưng ngặt vì thư gửi về hỏi càng ngày càng nhiều không thể phúc đáp riêng từng người được, bởi vậy hiệu bào-chế ấy có soạn riêng ra một cuốn sách dày 170 trang, vừa bằng chữ Pháp, vừa bằng chữ Quốc ngữ, nói kỹ càng đủ cả mọi điều khẩn thiết rất thường dùng.

Đại khái có những chương sau này:

1. NHỮNG LÚC KHẨN CẤP, *nghĩa là những bệnh cần phải chữa chạy ngay lập tức nếu không thì thành ra nguy hiểm to; đại để như: Ngạt, chảy máu, bỏng, gẫy xương, say nắng, thắt cổ, phải gió, người đi vân vân....*

2. LỜI KHUYÊN CÁC BÀ MẸ *Nói về cách tuyệt hảo nuôi con trẻ, mọi sự để phòng để tránh các tật bệnh cho con trẻ và các cách chữa trị các tật bệnh ấy.*

3. MỌI ĐIỀU KHUYÊN BẢO VỀ VIỆC THÚ Y. *Sản nghiệp người nhà quê là chỉ trông vào đàn trâu bò, vì vậy trong cuốn sách ấy chúng tôi dành để một chương dài nói về sự sinh sản với giống vật mà trong nhà, cách giữ gìn cho các giống vật ấy khỏe mạnh luôn và cách chữa hay loài vật trong nhà khi có tật bệnh.*

4. CÁCH GIỮ NƯỚC UỐNG CHO TRONG SẠCH. *Biết bao tật bệnh sinh ra là chỉ tại nước uống đục bẩn, chứa chan những vi-trùng; vậy cần phải làm thế nào cho nước được [illegible] mới được; trong chương này chỉ bảo mọi cách thực hành và không tốn tiền để giữ cho nước uống được trong sạch.*

5. NHỮNG BỆNH XOÀNG KHÔNG NÊN KHINH NHƯỜNG. *Như bệnh thấp, bệnh đau bụng, đau dạ dày, đau gân, bệnh run. Mỗi bệnh ấy lại phải có [illegible] rõ một cách giản gị mà ai cũng thực hành để công hiệu lắm.*

6. BỆNH ĐAU DẠ DÀY. *Nhiều người Nam mắc phải cái chứng đau dạ dày. Cứ xem trong chương này thì sẽ thấy cách chữa thấy công hiệu.*

7. CÁC BỆNH TẬT CỦA ĐÀN BÀ. *Đàn bà thường có tật bệnh luôn, rất đau đớn; nếu biết chữa cho hợp cách thì đỡ ngay.*

8. CÁC BỆNH PHONG TÌNH. *Rất nhiều và rất nguy hiểm cho người bệnh và cho cả con cháu nữa.*

9. CÁC CHẤT ĐỘC.. *Một chương dài nói về cách chữa các chứng ngộ độc và làm giải độc vân vân..... Lại có nói đủ cả các phương thuốc tây cùng các lời chỉ bảo rất kỹ càng về những vấn đề rất có ích cho các người ở xa nơi thành thị nữa. Cuốn sách này, ai hỏi xin cũng tặng không, không lấy tiền. Vậy ai muốn xin cuốn sách ấy thì nên viết thư về cho*

HIỆU BÀO CHẾ CHASSAGNE 59, Phố Paul Bert Hanoi

Trong thư phải đính một cái tem 5 xu cước để gửi. Mà nên viết thư về xin ngay từ bây giờ kẻo hết.

Sirop TREKOL 0$75
Khai ho

Pharmacie Montès

Xà-phòng Cadum

Một thứ xà-phòng tinh hảo mà không có chất rát da như xà-phòng Cadum rất cần để giữ vệ-sinh cho ngoài da.

Dùng nó lại còn lợi nữa, vì rằng nó không thấm nước, nó khô mãi cho nên dùng được đến hết, không phí phạm chút nào.

Nhà Bán-đồ « TẦM-TẦM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thư nằm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

LIỆT KHÍ LIỆT GÂN

Yếu sức mỏn dâm, lão nhược sớm

Uống thuốc viên **Pilules Ginat** mau mạnh hết

Có bán cùng các nhà bán thuốc
SPÉCIALITÉS PEYRARD, 46, rue de Grenelle, PARIS

Người này không sợ rét!

Người lực-sĩ này có thể sông pha được mùa đông tháng giá, vì buồng phổi, và ống phổi được bảo-vệ một cách chắc-chắn. Độc giả tất bảo người ấy chẳng che đậy gì thế kia thì bảo-hộ thế nào? Bảo-hộ không phải ở ngoài, nhưng bảo-hộ ở trong, vì bảo-hộ bằng một thứ thuốc rất là công hiệu, chế bằng chất lấy ngay ở cây-thông bề Na-uy, tức là thuốc:

GOUDRON GUYOT

Thuốc ấy ngấm vào ống phổi, buồng phổi làm cho rịu những sự xúc-động, gây nên bệnh ho, làm cho thoải-mái dễ thở, cho sức hô-hấp được rộng rãi hơn, cho ráo và liền các màng khiếu, cho hết đờm rãi đi. Các bệnh ho trừ hẳn, những người yếu phổi hay đau phổi nhờ thuốc ấy chóng có sức chống lại vi-trùng.

Đòi lấy thực hiệu GOUDRON GUYOT (nước, viên hay bánh). Thứ nào cũng có giấy ba sắc gián ở ngoài. Tím, xanh, đỏ và biên tên hiệu FRÈRE, 19, Rue Jacob, PARIS (6e).

Chớ mua những thứ bắt chước làm giống thuốc này.

Bán ở tất cả các hàng bào chế.

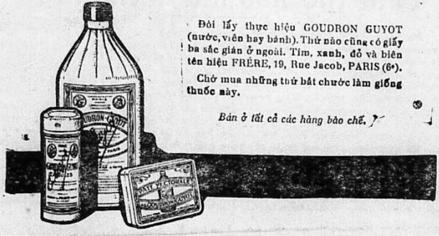

Eau "PRIOR"

Nước suối để uống với rượu mạnh, như Cognac, hoặc uống không để giải khát và tiêu-thực.

Bán tại L'Union Commerciale Indochinoise et Africaine Haïphong, Hanoï, Nam-định, Bến-thủy, Thái-bình, Yunnanfou, Tourane, Huế, Qui-nhơn, Nha-trang, Đồng-hới, Tha-xá, Saïgon, Pnom-Penh.

3087

THUỐC LẬU (SANTAL MONAL)

Sự nóng buốt ở bệnh lậu thường hay làm cho đau đớn ở trong đường tiểu-tiện, bàng-quang, quả-thận và làm cho mụn mọc lên ở các cơ-quan ấy nữa. Vậy thì thực là khó chữa cái bệnh nóng buốt mà đã yềm nhiễm vào các cơ-quan ấy, song dùng thuốc *Santal Monal* thì thực là dễ khỏi, vì thuốc này điều-trị ở trong, khi uống vào thì lẫn lẫn với nước tiểu mà thành ra xanh và rửa ráy những vật bẩn đã sinh ra bởi sự nóng buốt.

Khi mới bắt đầu có mủ mà dùng ngay thuốc *Santal Monal* thì hết đau đớn, bớt sưng, hết buốt, và không còn tăng bệnh lên được nữa. Phải nên biết rằng vì sự nóng buốt thường hay sinh ra đau ngọc-hành, bàng-quang, quả-thận, và chuyền sang các cơ-quan khác mà có thể sinh ra bệnh nặng được. Thực như vậy, cái sự nóng buốt ấy lại còn chuyền sang chân-huyết, lấn sang quả-thận mà sau lại chàn lên đến tâm can tỳ phế được nữa.

Vậy thì khi mới bắt đầu có mủ phải nên cần mà chữa ngay bằng thuốc *Santal Monal*, như thế mới có thể khỏi hẳn được, mà không hại gì đến sức khỏe cả, và mới có thể cạnh tranh với đời được.

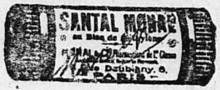

Ở các hàng bào-chế lớn đều có bán cả.

3045

Agences d'annonces en Europe :
**SOCIÉTÉ MUTUELLE
de Publicité**
14, RUE ROUGEMONT,
PARIS (IXe)

FLIT

TRỪ-TIỆT : GIỐNG RUỒI, MUỖI, BỌ, RỆP, SÂU-BỌ, KIẾN VÀ BỌ-CHÓ, BỌ-CHÉT.

Agents d'Annonces en Europe :
L. MAYENCE & Cie
DAVIGNON, BOURDET & Cie, Succrs
9, Rue Tronchet, PARIS
19, 21, 23, Ludgate Hill, LONDRES

CHÈ 寧泰

Quý-khách muốn xơi thứ chè quanh năm thơm ngon, xin lưu-tâm chiếu-cố xơi chè chính-hiệu NINH-THÁI thời quý-khách sẽ được mãn-ý.

NINH-THÁI
10, Rue des Cantonnais, Hanoi
113, Phố Khách, Haiphong
78, Phố hàng Trống, Nam-định

Aladdin

LÀ ĐÈN SÁNG LẠ LÙNG
Không khói, không mùi.
Khỏi máy bơm, khỏi máy xịt.
Không cần đốt trước mồ tiềm cho nóng.
SỰ CHIẾU SÁNG
BẰNG TRĂM NGỌN ĐÈN CÂY
KHỎI LO HIỂM-NGUY
LỬA CHÁY CŨNG LÀ NÓNG NỔ
trong chín mươi bốn phần khi trời đụng chóng
có sáu phần dầu hỏi.
CÓ BÁN CÙNG NƠI
hay là thẳng tại
INDUSTRIES ALADDIN, 8, rue d'Aboukir - PARIS

REX PUBLICITÉ N°3

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

PHỐ PAUL-BERT — HANOI

Même Mon à Saigon: GRANDS MAGASINS CHARNER

MỘT DỊP HIẾM CÓ TA NÊN LỢI DỤNG

Về mùa đông này

Quần áo bằng dạ thực đẹp may rất khéo

200fr 00

N. B. — Nên mua mau mau kẻo số dạ may bán có hạn mà thôi

TẠI GIAN HÀNG BÀY CÁC THỰC-PHẨM
Hàng tốt nhất hạng và không đâu rẻ bằng

Trung Bắc Tân Văn

RƯỢU CỦA ÔNG CÓ DANH TIẾNG
LAROCHE CHẾ RA HIỆU LÀ

QUINA-LAROCHE

THUỐC UỐNG BỔ TẠNG PHỦ
VÀ TRỊ BỊNH RÉT CHẾ RA BỞI
CÂY THUỐC QUINQUINA

Thuốc này hay lắm đã nổi tiếng thiên hạ đâu đâu cũng biết không có thuốc nào hay bằng. Thuốc QUINA LAROCHE là thuốc hay hơn hết cho bổ sức lại, bổ tạng phủ, trị bịnh rét làm cho ăn diều, thuốc ấy lấy làm hay cả thế gian ai không đều quên đặng.

Ai ai dùng nó cũng đặng, nhưng là người bịnh cọn cũng đàn bà hay là con nít. Thuốc đó trị bịnh sau này: bịnh hư huyết yếu đuối, huyết suy, bổ sức lại các bịnh làm cho con người yếu đuối, bị trái ban, ho cảm mạo tức ngực, rét ban của trời trắng, trắc trở trong tì vị các bịnh đó đều dùng chắc tay thuốc QUINA LAROCHE đặng

Con nít huyết suy và con gái lúc đang lớn cũng đờn bà kể khi bảo sanh sản, cũng như mấy bịnh kể trước đây đều nên uống thuốc QUINA LAROCHE.

Những người nào ở xứ hay có thấp rét cũng chẳng nên quên dùng thuốc đó.

Các bịnh kể trên đây thuốc đó trị lấy làm mau và chắc. Chẳng những có trừ hết mà thôi còn lại ngày sau trong mình mạnh khỏe, lại thêm sức lực, ăn uống ngon có chứng về chúng ta giảm kêu thuốc đó rằng: Nước ngọc thạch của thiên thần chế ra (Liquide de Jade) tới tục ngữ của người Tàu cho những thứ thuốc trị bịnh hay hơn hết thẩy không thuốc nào bằng.

Từ khi chúng ta bán thuốc QUINA LAROCHE thì chúng ta có đặng cả vạn giấy chứng và thơ cảm ơn của mấy người bịnh và cả vạn giấy của các quan lương y khen nông lòng ta

Rất tại thuốc nước QUINA LAROCHE là một thứ thuốc làm lợi cho người hơn hết thẩy.

CÁCH DÙNG

Rượu QUINA LAROCHE phải uống từ một ly tới ba ly có bán theo chai rượu trọn một ngày trong hai bữa ăn. Còn muốn trị bịnh rét thì mỗi một khắc đồng hồ uống một ly, uống 6 ly trước cữ rét 2 giờ rưỡi, thế lấy ly chót uống trước cữ nửa giờ.

Thuốc QUINA LAROCHE thường thì uống không pha nước mà khi trời nóng nực thì pha nước vô mà uống cho đã khát.

COMAR VÀ CÔNG-TY
Ông thầy bán thuốc hạng nhứt tại Paris

BANQUE DE L'INDOCHINE

ĐÔNG-PHÁP HỐI LÝ NGÂN HÀNG

SÁNG LẬP RA TỪ NĂM 1875

TƯ BẢN DỰ ĐỊNH : Francs **72.000.000**

TỔNG CỘNG KHOẢN DỰ-BỊ NGÂN ĐẾN NGÀY 31 DÉCEMBRE 1927 : » **85.500.000**

HỘI-ĐỒNG TRỊ-SỰ :

Chánh trị-sự :	M. STANISLAS SIMON, Chánh-hội-đồng trị-sự công-ty hỏa-xa Vân-nam ;
Phó trị-sự :	M. PAUL BOYER, Chánh-hội Thương-cục Comptoir National d'Escompte de Paris ;
Tổng quản-lý chủ-nhiệm :	M. RENÉ THION DE LA CHAUME, Nguyên thanh-tra Tài-chính-bộ.

Công-việc bản ngân-hàng kể như sau này :

In các thứ giấy bạc.

Mua bán các trái-phiếu ngân-phiếu, các giấy nhận tiền đi đường, gởi tiền đi bằng điện-báo hay bằng thơ-từ cho các nơi có chi điếm hay là các viên quản-lý của ngân-hàng ở những thị trường to tại khắp thế giới.

Gởi tiền đi khắp các nơi ở Đông dương.

Mở các quĩ cho vay tiền và gởi tiền, bất cứ thứ nào, hoặc có hạn định, hoặc không hạn tùy theo ý muốn của quí khách. (Xin xem bản đồng kê về việc này).

Cho vay tiền trước về các trái-phiếu, mùa màng, hàng hóa, đồ vàng đồ bạc.

Nhận mua bán những trái-phiếu khắp các thị-trường, nhận hỏi tiền giúp những lợi-tức, công nợ ở khắp các thị trường, và nhận giữ hộ những trái phiếu.

Nhận trả tiền trước những trái-phiếu khắp mọi nơi, và nhận đòi hộ các tiền tài về việc buôn khắp Toàn-cầu.

Đổi chác các thứ tiền bạc hoặc trả ngay hay trả dần. Mua và bán các thứ tiền ngoại-quốc.

Giao-dịch các công việc thuộc về ngân-hàng ở Đại-pháp, Viễn-đông và các ngoại-quốc. Tại Hanoi và Haiphong có cho thuê tủ bạc.

Diêm-Lưu-Tín-Diện :
INDOCHINE

GIÂY NÓI :	
Hanoi	58 et 561.
Haiphong	26 et 219.
Namdinh	90.
Vinh	45.

Imprimerie du Trung-Bắc-Tân-Văn
Le Gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN